

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

İlham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 001 (5473) 5 yanvar 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İlham Əliyev: "Sabitliyin mənbəyi xalq-iqtidar birliyidir"

Prezident İlham Əliyev Milad
bayramı münasibətilə
Azərbaycanın pravoslav
xristian
icmasını təbrik
edib

3

Azərbaycanın Birinci
Xanımının çoxşaxəli fəaliyyəti
tarixə yazıldı

4

20 Yanvar faciəsinin 28-ci
ildönümünün keçirilməsi ilə
bağlı tədbirlər planı təsdiqlənib

3

Əli Həsənovun kitabı
Daşkənddə dörd dildə çap
olunub

6

Ermənistanda sosial-iqtisadi
vəziyyət ağırlaşır

6

"İtaliyanın Dağlıq Qarabağ
münaqişəsinin həlli ilə bağlı
mövqeyində davamlılıq
nümayiş etdirəcəyinə ümid
bəsliyoruz"

9

9

Ötən il Naxçıvanda
12 körpü istifadəyə
verilib

11

"Global Firepower":
Azərbaycan dünyanın
neft ehtiyatı ilə zəngin
20-ci ölkəsidir

13

"Uğursuzluq
müxalifətin alın yazısı
və fəaliyyət
kredosudur"

5 yanvar 2018-ci il

İlham Əliyev: “Sabitliyin mənbəyi xalq-iqtidar birliyi”

Prezident İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqını təbrik edib. Prezidentin təbrikinə deyilir:

“Əziz həmvətənlər. 2017-ci il arxada qalır. İlin əvvəlində qarşıma qoyduğumuz bütün vəzifələr icra edildi, Azərbaycanda sabitlik təmin edildi. Sabitliyin mənbəyi xalq-iqtidar birliyi. Dünyada gedən xoşagəlməz proseslər, qanlı toqquşmalar, müharibələr, münaqişələr göstərir ki, sabitlik olmayan yerdə inkişafdan söhbət gedə bilməz. Azərbaycan xalqı 2017-ci ildə sabitlik şəraitində yaşamışdır.

Bizim beynəlxalq əlaqələrimiz bu il daha da genişləndi. Bizimlə əməkdaşlıq etmək istəyən ölkələrin sayı gündən-günə artır. Azərbaycan dünyada özünü ləyaqətli və etibarlı tərəfdaş kimi göstərir. Qonşu ölkələrlə əlaqələrimiz daha yüksək pilləyə qalxmışdır. Bu əlaqələr hər bir ölkə üçün çox önəmlidir, bizim üçün də. Bütün qonşularımızla qarşılıqlı hörmət əsasında dostluq əlaqələrimiz regional sabitliyə müsbət təsir göstərir. Azərbaycan bu il İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində fəal iştirak edib və İslam həmrəyliyinə inkişafına, güclənməsinə öz dəyəri töhfəsini vermişdir. Bildiyiniz kimi, 2017-ci il Azərbaycanda “İslam Həmrəyliyi İli” elan olunmuşdur və bu il ərzində həm ölkə daxilində, həm xaricdə bir çox önəmli tədbirlər keçirilmişdir. Eyni zamanda, bu il Avropa İttifaqı ilə əlaqələrimiz yeni pilləyə qalxıb, yeni saziş üzərində danışıqlar başlamışdır. Bildiyiniz kimi, keçən il Azərbaycanda “Multikulturalizm İli” elan olunmuşdur. Azərbaycan dinlərarası, mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafında öz dəyəri rolunu oynayır və hesab edirəm ki, dünya miqyasında bu sahədə mərkəzlərdən birinə çevrilmişdir.

Mən bu il 20-dən çox xarici səfər etmişəm. Bu səfərlər çərçivəsində Azərbaycanın milli maraqlarını müdafiə etmişəm. Deyə bilərəm ki, xarici tərəfdaşlarla əlaqələrimiz bir daha göstərir ki, Azərbaycanın dünya miqyasında çox müsbət imici və reputasiyası vardır. Xarici siyasətimizin əsas məsələsi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllidir. Bu istiqamətdə nəticələr olmasa da, hesab edirəm ki, 2017-ci ildə bizim mövqələrimiz daha da möhkəmləndi. Birinci onu qeyd etməliyəm ki, separatist rejim tərəfindən keçirilmiş qondarma “referendum” dünya ictimaiyyəti tərəfindən qəbul edilmədi. Nə qonşu ölkələr, nə Avropa İttifaqı, nə də ki bütün başqa ölkələr bu qondarma “referendum”u tanımadılar və beləliklə, bir daha göstərdilər ki, bütün

“2017-ci il tarixdə dərin, köklü və nəticə verən iqtisadi islahatlar ili kimi qalacaqdır. Baxmayaraq ki, neftin qiyməti hələ də aşağı səviyyədədir və Azərbaycanda neftin hasilatı düşür, Azərbaycan apardığı islahatlar nəticəsində çətin vəziyyətdən şərəflə çıxa bilməmişdir.”

dünya birliyi Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır. Bu da təbiidir. Çünki Dağlıq Qarabağ bizim əzəli tarixi torpaqlarımızdır. Əsrlər boyu Azərbaycan xalqı bu torpaqlarda yaşayıb, yaradıb, qurub. Sadəcə olaraq, mənfur qonşular tərəfindən bizim tarixi, dini abidələrimiz məhv ediləndir və uzun illərdir ki, bu torpaqlar işğal altındadır.

Hesab edirəm, ikinci önəmli məsələ ondan ibarətdir ki, Ermənistan qeyd-şərtsiz danışıqlara qoşuldu, baxmayaraq ki, şərt qoyurdu. Aprel məğlubiyyətindən sonra Ermənistan tərəfindən irəli sürülmüş heç bir şərt Azərbaycan tərəfindən qəbul edilmədi. Danışıqlar qeyd-şərtsiz bərpa edildi. Ümid edirəm ki, danışıqlar nəticəsində biz məsələnin həllinə nail ola bilərik. Əlbəttə ki, danışıqlarda bizim mövqeyimizi güclü iqtisadi və hərbi potensial daha da gücləndirir. Aprel məğlubiyyətinə sonra Ermənistan hələ də özünə gələ bilməyib. Hesab edirəm, bu məğlubiyyət onlar üçün

yaxşı dərs olmalıdır, bir daha bütün dünyaya göstərməlidir ki, Azərbaycan xalqı heç vaxt işğalla barışmayacaq.

Aprel qələbəmizdən sonra Ağdərə, Cəbrayıl, Füzuli rayonlarında vaxtilə işğal altında olmuş torpaqlarda Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Gün gələcək bizim bayrağımız bu gün hələ də işğal altında olan bütün torpaqlarda, o cümlədən Şuşada dalğalanacaqdır. Bunu deməyə əsas verən Azərbaycan xalqının əyilməz iradəsidir, Azərbaycan rəhbərliyinin siyasətidir. Bu il Cocuq Mərcanlı kəndinə uzun fasilədən sonra həyat qayıtdı. Cocuq Mərcanlının inkişafı bizim əyilməz ruhumuzun rəmzidir. Uzun illər o kəndin sakinləri başqa yerlərdə yaşamışlar. Ancaq Azərbaycan dövləti orada qəsəbə salandan sonra onlar öz doğma torpağına qayıtmışlar. Cocuq Mərcanlının bərpası bizim qürur mənbəyimizdir. Bu gün orada 150 evdən ibarət gözəl qəsəbə salınıb, məktəb, tibb məntəqəsi, uşaq bağçası və Şuşa məscidinin

- vəhşi qonşular tərəfindən dağıdılmış Şuşa məscidinin bənzəri olan məscid tikilib.

Qeyd etməliyəm ki, bu il məcburi köçkünlərin problemlərinin həlli işində digər çox önəmli və dəyə bilərəm ki, tarixi hadisə baş vermişdir. Vaxtilə işğal altında olan Şıxarx qəsəbəsində 1170 ailə üçün tikilmiş şəhərcik açılmışdır. Bu önəmli hadisə bir tərəfdən onu göstərir ki, məcburi köçkünlərin problemləri daim diqqət mərkəzindədir. Digər tərəfdən, onu göstərir ki, işğaldan azad edilmiş torpaqlarda Azərbaycan yeni həyat qurur, yeni ictimai binalar, yaşayış binaları salınıb və minlərlə köçkün bu torpaqlara qayıdır.

Bizim hərbi potensialımız bu il də diqqət mərkəzində olmuşdur. Ordumuz üçün nə lazımdırsa onu da biz həll etdik. Bu gün bütün beynəlxalq reytinglər göstərir ki, Azərbaycan Ordusu nəinki bölgədə, dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Düşməni bunu bilir və bilməlidir. Bundan sonra

da ordu quruculuğu üçün bütün lazımi tədbirlər görülməli, yeni texnika, silahlar, ən müasir döyüş vasitələri alınır və alınacaqdır.

Əlbəttə ki, qarşımızda duran bütün vəzifələri icra etmək üçün güclü iqtisadiyyat lazımdır. Biz bu istiqamətdə də bu il çox fəal işləmişik. 2017-ci il tarixdə dərin, köklü və nəticə verən iqtisadi islahatlar ili kimi qalacaqdır. Baxmayaraq ki, neftin qiyməti hələ də aşağı səviyyədədir və Azərbaycanda neftin hasilatı düşür, Azərbaycan apardığı islahatlar nəticəsində çətin vəziyyətdən şərəflə çıxa bilməmişdir. Bunu beynəlxalq mütəbər təşkilatlar da qeyd edir. Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesablamlarına, ölkələrin iqtisadiyyatlarının rəqabətqabiliyyətliliyinə görə Azərbaycan dünya miqyasında 35-ci yerdədir. Bu, ilk növbədə, onu göstərir ki, ölkəmizdə aparılan çox ciddi islahatlar gözəl nəticələr verir.

İlham Əliyev: "Sabitliyin mənbəyi xalq-iqtidar birliyi"

Əvvəli Səh. 2

Bu il iqtisadiyyatın qeyri-neft sektoru 2 faizdən çox, iqtisadiyyatımızın qeyri-neft sənayesi 3 faizdən çox, kənd təsərrüfatı isə 4 faizdən çox artmışdır. Hesab edirəm ki, indiki şərait üçün bu, çox yaxşı nəticədir. Əminəm ki, 2018-ci ildə rəqəmlər daha da böyük olacaq. Eyni zamanda, biz öz valyuta ehtiyatlarımızdan da çox səmərəli şəkildə istifadə etdik. Baxmayaraq ki, neftin qiyməti aşağı düşüb, biz valyuta ehtiyatlarımızı artırma bilmişik, özü də böyük dərəcədə. Valyuta ehtiyatlarımız 4,5 milyard dollardan çox artmışdır. Bu da bizim strateji ehtiyatımızdır, bizə həm iqtisadi, həm də siyasi müstəqillik verən və onu gücləndirən amillərdən biridir. Azərbaycanın regionları bu il sürətlə inkişaf etmişdir. Mən bu il regionlara 30-dan çox səfər etmişəm.

Hər yerdə quruculuq-abadlıq işləri göz oxşayır.

Bu il neft-qaz sektorunda tarixi hadisələr baş vermişdir. "Azəri-Çıraq-Günəşli" neft yatağının istismar müddətinin uzadılması məsələsi həll olundu. Bu kontrakt 2050-ci ilə qədər qüvvədə olacaq və ölkəmizə milyardlarla dollar gəlir gətirəcək. Sadəcə olaraq, Azərbaycana verilən bonus 3 milyard dollardan çoxdur. Cənub Qaz Dəhlizinin icrası demək olar ki, son mərhələyə qədəm qoyub. Gələn il TANAP layihəsinin açılışı gözlənilir. Bu da tarixi hadisədir. Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində çox önəmli tərəfdaşa çevrilir.

Bu il digər tarixi layihə öz həllini tapmışdır, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun açılış mərasimi Bakıda keçirilmişdir. Bu dəmir yolu layihəsi qitələri birləşdirir. Bakı-Tbilisi-Qars Asiya ilə

Avropa arasında ən qısa və etibarlı yol olacaq, bundan sonra onilliklər ərzində Azərbaycana həm iqtisadi, həm siyasi dividendlər gətirəcək. Azərbaycan önəmli tranzit ölkəsinə çevrilir. Əgər biz Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizini də qeyd etsək görərik ki, Azərbaycan dünya miqyasında, - baxmayaraq ki, bizim açıq dənizlərə çıxışımız yoxdur, - strateji nəqliyyat mərkəzinə çevrilir.

Bu il idmançılarımız bizi qələbələrlə sevindirmişlər. Bakıda ən yüksək səviyyədə keçirilmiş IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında Azərbaycan idmançıları birinci yere layiq görüldülər. Bütün müsəlman aləmində birinci yeri qazanmaq çox böyük tarixi nailiyyətdir. Əgər biz 2015-ci il Avropa Oyunlarını yada salsaq, orada da Azərbaycan komandası ikinci yerdə idi. Yeni, bu, bir daha onu göstərir ki, Azərbaycan güclü idman dövlətidir.

Bu il Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan olunmuşdur. Hər zaman olduğu kimi, Azərbaycan bütün məsələlərdə İslam həmrəyliyinin güclənməsinə öz töhfəsini verir. Bu il də istisna olmamışdır.

Bir sözlə, 2017-ci il ölkəmiz üçün uğurlu olub, əminəm ki, gələn il də uğurlu olacaqdır. Bu gün Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günüdür. Fərsətdən istifadə edərək bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıları bu bayram münasibətilə təbrik edirəm.

Hörmətli həmvətənlər, mən sizi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı münasibətilə bir daha ürkədən təbrik edirəm, sizə cansağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram. Bayramınız mübarək olsun!"

Prezident İlham Əliyev Milad bayramı münasibətilə Azərbaycanın pravoslav xristian icmasını təbrik edib

Prezident İlham Əliyev İsa Peyğəmbərin mübarək mövludu - Milad bayramı münasibətilə Azərbaycanın bütün xristian icmasını təbrik edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, təbrikdə Azərbaycanda tarixən sivilizasiyalararası və mədəniyyətlərəarası dialoq mühitinin mövcudluğunun, etnik-mədəni müxtəlifliyin günümüzədək qorunub saxlanılmasının çoxmillətli və çoxkonfessiyalı cəmiyyətimizdə ümummilli mədəni-ictimai dəyərlərin, zəngin multikulturalizm və dözümlülük ənənələrinin formalaşmasında, vətəndaş həmrəyliyinin bərqərar edilməsində müstəsna rol oynadığı bildirilir. "Biz bu tarixi nailiyyəti milli dövlətçiliyimizin mühüm uğuru kimi qiymətləndirir, dilindən, dinindən, etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, bütün ölkə vətəndaşlarının hüquq və azadlıqlarının, eyni zamanda, vicdan və dini etiqad azadlığının təminatını dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri hesab edirik", - deyərək dövlətimizin başçısı qeyd edir.

Prezident İlham Əliyev vurğulayır ki, ölkəmizin bütün milli azlıqları kimi, pravoslav xristian icması da millətlərəarası və dinlərəarası münasibətlərə öz layiqli töhfələrini verməklə, Azərbaycanda gedən böyük inkişaf prosesində və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunda yaxından iştirak edir.

Milad bayramının yeniliyin, əmin-amanlığın, insanlar arasında mərhəmət və şəfqət duyğularının rəmzi kimi hər il Azərbaycanda təntənə ilə qeyd edildiyini bildiren dövlətimizin başçısı təbriki bu sözlərlə bitirir: "Bu nurlu bayram münasibətilə bir daha hamınıza səmimi təbriklərimi yetirir, ailələrinizə xoşbəxtlik, süfrələrinizə bol ruzi-bərəkət arzulayıram".

20 Yanvar faciəsinin 28-ci ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı təsdiqlənib

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin sərəncamı ilə "20 Yanvar faciəsinin iyirmi səkkizinci ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı" təsdiq edilmişdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, sənədə əsasən respublikanın şəhər və rayonlarında, idarə və təşkilatlarda 20 Yanvar hadisələri ilə bağlı konfrans, toplantı və müəhazirələrin təşkili, 20 Yanvar gününün Azərbaycanın suverenliyi, istiqlaliyyəti və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə rəmzi kimi qeyd olunması ilə bağlı tədbirlərin keçirilməsi, mədəniyyət ocaqlarında faciəyə həsr olunmuş tamaşaların, bədii və sənədli filmlərin nümayiş etdirilməsi nəzərdə tutulur. Həmçinin dünya ictimaiyyətinin diqqətini bu faciəyə yönəltmək məqsədilə Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlikləri və icmaları vasitəsilə müvafiq tədbirlərin keçirilməsi, dünyanın aparıcı kütləvi informasiya vasitələrində, eləcə də televiziya kanallarında və internet şəbəkələrində 20 Yanvar hadisələri barədə müxtəlif dillərdə materialların hazırlanması və yayılmasının təmin olunması barədə tapşırıqlar verilib.

Tədbirlər planına əsasən, respublikanın bütün tədris müəssisələrində faciəyə həsr edilmiş xüsusi dərslər keçiriləcək, 20 Yanvar hadisələri zamanı şəhid olanların ailələrinə humanitar yardımlar göstəriləcək, Şəhidlər xiyabanı ərazisində lazımı işlər aparılacaq, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən əsas dini konfessiya və qurumlar tərəfindən faciə qurbanlarının xatirəsinə həsr olunan dini mərasimlər təşkil ediləcək.

Bundan başqa, sərəncamda paytaxt ictimaiyyətinin yanvarın 20-də Şəhidlər xiyabanına ziyarətinin təşkili, saat 12.00-da bütün ölkə ərazisində şəhidlərin xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi, respublikanın şəhər və rayonlarında, kənd və qəsəbələrində 20 Yanvar faciəsinin iyirmi səkkizinci ildönümü ilə əlaqədar hüzn əlaməti olaraq dövlət bayraqlarının endirilməsi və digər tədbirlər planlaşdırılır.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev yanvarın 4-də "Ağdam rayonunun Əfətli-Hacıuralı-Həsənaxanlı avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Sərəncam imzalayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, beş min nəfər əhalinin yaşadığı 7 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Əfətli-Hacıuralı-Həsənaxanlı avtomobil yolunun tikintisi məqsədi ilə dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 2 milyon manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılıb.

Azərbaycanın Birinci Xanımının çoxşaxəli fəaliyyəti tarixə yazıldı

Olkəmizdə baş verən ictimai-siyasi və mədəni proseslərin gedişində daim milli dövrlətçilik mövqeyindən çıxış edərək, Azərbaycan əhalisinin sağlamlığı, xoşbəxtliyi, firavanlığı, sülh və əmin-amanlığın müdafiəsinə töhfələrini verən Azərbaycanın Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun Xoşməramlı Səfiri Mehriban xanım Əliyeva, qısa bir zamanda, fəaliyyəti ilə dünyada tanındı, Azərbaycanı tanıtdı. Azərbaycan üçün gördüyü işlər yaşadığımız qloballaşma dövründə, Azərbaycanın dünyaya inteqrasiya etdiyi bir zamanda, əhəmiyyət kəsb etdi. Ölkəmizin milli-mənəvi dəyərlərin üzə çıxarılması, Azərbaycanın bir dövlət olaraq məxsusiliyinin dünyəviləşməsi istiqamətində fondun həyata keçirdiyi işlər tarixin bu günü üçün deyil, zamanın axarında əsrlərin yaddaşında iz buraxacaq hadisələrə bağlıdır.

Heydər Əliyev Fondunun bu günə qədər həyata keçirdiyi irimiqyaslı layihələrin hər biri humanizm prinsiplərinə söykənərək, xalqın sosial rifahının yüksəlməsinə yönəlib. Müxtəlif yaşda olan insanlara qaçığı fondun əsas fəaliyyət istiqamətini təşkil edir. "Fondun fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri Azərbaycan cəmiyyətinin müdafiəyə ən çox ehtiyacı olan üzvlərinə, uşaq evləri və internatlardakı uşaqlara və yeniyetmələrə, qaç-

qın və məcburi köçkün uşaqlarına, habelə, müxtəlif xəstəliklərə mübtəla olan uşaqlara yardım göstərilməsi ilə bağlıdır", - deyir Mehriban xanım Əliyeva. Görülən işlər Mehriban xanım Əliyevanın mənəvi tələbatından irəli gəlir. İnsanlara yardım etmək, kimsəsizə əl tutmaq prinsipi ilə yaşayan Mehriban xanım Əliyeva respublikanın işıqlı gələcəyi üçün böyük işlər görür. "Dünyada nəyi dəyişmək istərdiniz?" sualına "Dünyanı dəyişmək istəyim yoxdur. Mənə özümün dəyişməyim, ən yaxşı olmaq maraqlıdır. Fikrimcə, məşğuliyyət daha faydalıdır", - deyər cavab verir. Fəaliyyəti ilə mərhəmətini, sadəliyini, insanlara sevgisini ifadə edən Mehriban Əliyeva "İstərdim ki, mərhəmətliklik insanlara, peşə fəaliyyətindən asılı olmayaraq, xas olsun", - deməklə istənilən bir insanın ən ali keyfiyyətləri sırasında mərhəmətin

olmasını arzulayır.

Azərbaycan cəmiyyətində gənc nəslin biliklərə yiyələnməsini və ölkəmizin dünya təhsil sistemində inteqrasiyasını prioritet məsələlərdən hesab edən təhsilin inkişafına yönəlməsinə genişmiqyaslı proqram və layihələri qısa bir zaman məsafəsində, böyük uğurlara səbəb oldu. "Uşaq evləri və internat məktəblərinin inkişafı" Proqramı çərçivəsində respublika üzrə uşaq müəssisələri əsaslı şəkildə təmir edilmiş, yeni avadanlıqla təchiz olunmuş, əlavə yardımçı binalar tikilmiş və kommunal şərait yaxşılaşdırılmışdır. Azərbaycanın Birinci Xanımının təşəbbüsü ilə uşaq evlərində tərbiyə almış, yaşı 18-dən yuxarı olan qızlar üçün Bakının Nizami rayonunda 50 mənzilli yaşayış binası tikilib istifadəyə verilmişdir.

DİNLƏR VƏ MƏDƏNİYYƏTLƏR ARASINDA DİALOQUN PARLAQ NÜMUNƏLƏRİ TARİXƏ YAZILIB

Azərbaycanda bütün dövrlərdə ictimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq, müxtəlif dillərdə danışan, müxtəlif dinləri təmsil edən insanlar sülh, əmin-amanlıq və qarşılıqlı hörmət şəraitində bir ailə kimi yaşayıblar. Bu gün də belədir. Müasir dünyamızda çoxkonfessiyalı və çoxmillətli Azərbaycan bu ənənələrə sadıqdır və bu, ən böyük sərvətlərdən biridir. Təsədüfi deyildir ki, son illər mədəniyyətlər arası və sivilizasiyalar arası dialoqa töhfələrini verir. Müasir dövrümüzdə Heydər Əliyev Fondu, nəinki Azərbaycanın, eləcə də, ümumdünya mədəni irsinin qorunmasına böyük əhəmiyyət verir. Fondun layihələrindən olan "Azərbaycan - tolerantlığın ünvanı" layihəsi çərçivəsində Avropada Versal Sarayının memarlıq abidələrinin, kafedral kilsənin vitrajlarının bərpası Azərbaycanın tolerantlığın, dözümlülüğün, dünya mədəniyyətlərinin rəngarəngliyinə hörmətin qədim və möhkəm kökləri olduğunu özündə bir daha ehtiva edir. Azərbaycanın Birinci Xanımı Mehriban Əliyeva Roma şəhərinin ətrafında yerləşən 60-a yaxın katakombaların bərpasında əhəmiyyətli işlərə imza atmışdır. Müqəddəs Marçellinio və Pietro katakombaları xristian aləmi üçün ən mühüm və ən maraqlı abidələrdən biridir və bu addım dinlər və mədəniyyətlər arası dialoqun daha bir parlaq nümunəsi olaraq tarixə yazıldı. Romanın belə nüfuzlu arxeoloji abidəsinin bərpasına töhfəsini verən Heydər Əliyev Fondu tarixi missiyasını həyata keçirmiş oldu. Heydər Əliyev Fondunun Fransanın Orn Departamentinin San-

tiyi, Fresnay o Sovaj, San-İler la Jerar, Tanvil, Kurjust, Revoyon və Mal yaşayış qəsəbələrində X-XII əsrlərə aid 7 kilsənin bərpasına yardım etməsi də "Azərbaycan - tolerantlığın ünvanı" layihəsi çərçivəsində reallığa çevrilib.

ÖLKƏMİZDƏ KEÇİRİLƏN BÜTÜN TƏDBİRLƏR YÜKSƏK TƏŞKİLATÇILIQ SƏVİYYƏSİ VƏ KEYFİYYƏT STANDARTI İLƏ SEÇİLİR

Ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin yüksəlməsi, sosial inkişafı bütün sahələrdə böyük nailiyyətlərin əldə olunmasına ciddi zəmin yaradıb. Ölkə başçısı İlham Əliyevin ardıcılıq olaraq, həyatın bütün sahələrinin inkişafı üzrə həyata keçirdiyi islahatlar, qəbul olunmuş dövlət proqramları Azərbaycanın dünyanın inkişaf etmiş ölkələri arasında özünə layiqli yer tapmasına şərait yaradıb. Azərbaycanın sürətli inkişafı ölkəmizdə idman hərəkatının daha geniş vüsət almasına səbəb olub. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən strategiyaya uyğun olaraq, idman ölkədə dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilib. Ölkəmizdə dövlət səviyyəsində idmana və Olimpiya hərəkatının inkişafına göstərilən diqqət və qayğının nümunəsinin nəticəsidir ki, Birinci Avropa Oyunları Bakıda keçirildi. Son dərcə maraqlı, qədim tarixi və zəngin mədəni dəyərləri olan Azərbaycanın Avropanın həyatında baş verəcək ilk belə hadisəyə ev sahibliyi etməsi həm də ölkəmizin idman sahəsində son illərdə qazandığı uğurlardan qaynaqlanırdı. İlk Avropa Oyunlarının Təşkilat Komitəsinə Mehriban Əliyevanın sədr təyin edilməsi artıq hər şeyi demiş oldu.

Azərbaycanın Birinci Xanımının çoxşaxəli fəaliyyəti tarixə yazıldı

Əvvəlki Səh. 4

Təşkilatçılıq bacarığı ilə seçilən Azərbaycanın Birinci Xanımının rəhbərliyi ilə indiyə qədər keçirilən bütün tədbirlər yüksək təşkilatçılıq səviyyəsi və keyfiyyət standartı ilə seçilib. Azərbaycan ictimaiyyəti və beynəlxalq təşkilatlar, xarici qonaqlar "Eurovision-2012" yarışmasında bu təşkilatçılıq bacarığının hansı səviyyədə olmasının şahidi oldular. Məhz Azərbaycan dövlətinin iradəsi, Mehriban xanım Əliyevanın təşkilatçılıq qabiliyyəti sayəsində "Eurovision" tarixində yeni keyfiyyət standartı müəyyən edildi və ölkəmiz böyük miqyaslı yarış ən yüksək səviyyədə keçirməklə nüfuz qazandı. Mehriban Əliyeva üzərinə düşən öhdəliyi böyük məsuliyyətlə yerinə yetirdi. Hər işdə peşəkar olduğu bir daha göstərdi. 2017-ci ildə isə paytaxtımızda keçirilən İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Təşkilat Komitəsinə Mehriban Xanım Əliyevanın sədrlik etməsi də, əlbəttə ki, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının 2017-ci ilin ən böyük idman hadisəsi olduğuna şübhə yaratmadı.

"HƏR BİR CƏMIYYƏTDƏ MƏRHƏMƏT, İNSANPƏRVƏRLİK, QAYĞI KİMİ HİSSLƏR ƏSAS YER TUTMALIDIR"

Azərbaycanın Birinci Xanımı Mehriban xanım Əliyevanın Milli Məclisin deputatı olduğu illərdə amnistiya təşəbbüsləri də cəmiyyətimizdə geniş rezonans doğurub və bu, Mehriban xanımın humanizm prinsiplərinə sadıqlığını təsdiq etmiş oldu. Milli Məclisdəki fəaliyyəti dövründə Mehriban xanım Əliyeva humanizm prinsiplərinə sadıqlığını dəfələrlə sübut etmişdir. Onun təşəbbüsü ilə hazırlanmış Amnistiya Aktları 2007, 2009, 2013 və 2016-cı illərdə Milli Məclis tərəfindən qəbul olunmuş, nəticədə, minlərlə məhkum müxtəlif növ cəzalardan azad edilmişdir. "Hər bir cəmiyyətdə mərhəmət, insanpərvərlik, qayğı kimi hisslər əsas yer tutmalıdır. O cəmiyyətdə ki, həm dövlət qurumları, həm vətəndaş cəmiyyəti, məhz bu prinsiplər əsasında həm öz həyatını, həm öz fəaliyyətini qurur, o cəmiyyət inkişaf etmiş, uğurlu cəmiyyətdir. Mərhəmət təkçə çətinliyə düşən insanlara yardım əlini uzatmaq deyil. Mərhəmət bəzən çətin və məsuliyyətli qərar qəbul etməyi tələb edir", - deyir Mehriban xanım Əliyeva. Onun simasında Azərbaycan qadını, ilk dəfə olaraq, humanist dəyərləri mənəvi kamilliyin əsas meyarı kimi önə çıxarıb, ədalətli cəmiyyətin bərqərar edilməsinin zəruri şərtlərini müəyyən edir. Beləliklə, Azərbaycanın qadın hərəkatında güclü dövlət, ədalətli cəmiyyət və azad qadın anlayışı bir-birinə möhkəm tellərlə bağlanaraq, sosial-mədəni inkişafımıza töhfələr verir.

AZƏRBAYCANIN MADDİ VƏ MƏNƏVİ İRSİ YUNESKO-NUN NADİR ƏSƏRLƏRİ SİRASINDADIR

Bu gün Azərbaycanla YUNESKO arasında əlaqələr davamlı şəkildə həyata keçirilir. Bu istiqamətdə Heydər Əliyev Fondunun apardığı məqsədyönlü fəaliyyətini xüsusi qeyd etməliyik. Azərbaycanın maddi və mənəvi irsinin YUNESKO-nun nadir əsərləri si-

rasına daxil edilməsi beynəlxalq əməkdaşlığın əsas göstəriciləridir. Belə ki, hazırda muğam ifaçılığı sənəti, Azərbaycan aşıq sənəti, Novruz Bayramı, Azərbaycan xalçası, Tar ifaçılığı sənəti, "Kəlağayı" simvolizmi və ənənəvi sənəti" və s. YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Rezentativ Siyahısına, Çövkən-Qarabağ Atüstü Oyun ənənəsi isə YUNESKO-nun təcili qorunmaya ehtiyacı olan Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısında yer alması Azərbaycanla bu təşkilat arasında olan əməkdaşlığın davamlılığını diqqətə çatdırır. Sözsüz ki, sadaladığımız nadir irsin bu siyahıya daxil edilməsində Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Azərbaycanın Birinci Xanımı, YUNESKO və İSESKO-nun Xoşməramlı Səfiri Mehriban Əliyevanın rolu xüsusidir.

Bu ilin yadda qalan hadisələrindən biri olan Cənubi Koreya Respublikasının Jeju adasında YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitenin 12-ci sessiyasında Azərbaycanın

təqdim etdiyi "Mədəni kimliyinin hissəsi olan dolmanın hazırlanma və paylaşma ənənəsi" YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs üzrə Rezentativ Siyahısına daxil edildi.

Göründüyü kimi, YUNESKO ilə əməkdaşlığın inkişafında və mədəni irsimizin qorunması və dünya miqyasında təbliğində Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın müstəsna rolu var.

XALQIMIZIN MİN İLLƏR BOYU YARATDIĞI MADDİ-MƏNƏVİ DƏYƏRLƏRİ DÜNYADA TANIDILIR

Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyət göstərdiyi sahələrdən biri də elm və texnologiyadır. Azərbaycan həqiqətlərinin internet şəbəkəsi vasitəsilə dünyaya yayılması və xalqımızın min illər boyu yaratdığı maddi-

mənəvi dəyərlərin dünyaya tanıtılması məqsədi ilə fond tərəfindən materialların həcminə, zənginliyinə və əhatəliliyinə, habelə, istifadə olunmuş internet texnologiyalarına görə ölkəmizdə analoqu olmayan "Azərbaycan" internet portalı yaradılıb. Azərbaycan, ingilis və rus dillərində tərtib olunan "Azərbaycan" portalı ölkəmizin beynəlxalq aləmdə təbliği işinə, dünyada Azərbaycan haqqında tam, həqiqi və dolğun təsəvvür yaradılmasına böyük kömək göstərir. Eyni zamanda, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən müxtəlif saytlar və multimedia diskləri hazırlanıb.

Azərbaycan haqqında həqiqətləri beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmağa önəm verən Heydər Əliyev Fondu tərəfindən həyata keçirilmiş layihələr sırasında "Qarabağ həqiqətləri" bukletlər toplusunun nəşri xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Qarabağın tarixi, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq-Qarabağ münaqişəsinin başlanması, onun nəticəsində ölkəmizə dəyən ziyan, Xocalı faciəsi, ermənilərin dünyanın müxtəlif ölkələrində törətdiyi terror aktları haqqında faktları əks etdirən və ingilis, fransız, alman, rus, macar dillərində nəşr olunmuş bukletlər indiyədək bir çox xarici ölkələrdə yayılmışdır. "Müharibə və tarixi-mədəniyyət abidələrimiz" kitabında Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindəki ziyarətqahlar və digər tarixi-mədəniyyət abidələri haqqında ətraflı məlumat verilir.

"Qarabağ həqiqətləri" silsiləsinin davamı olaraq Heydər Əliyev Fondu Ermənistanın Azərbaycan mədəniyyətinə, maddi-mənəvi irsimizə qarşı məqsədyönlü şəkildə həyata keçirdiyi vandalizm siyasətindən və onun acı nəticələrindən bəhs edən "Azərbaycana qarşı müharibə: mədəni irsin hədəfə alınması" kitabını ingilis dilində nəşr etdirib. Kitaba işğal olunmuş rayonlarımızdakı mədəni sərvətlərimizin siyahısı, xəritələr, habelə Ermənistan ərazisində və işğal altındakı bölgələrimizdəki tarixi və mədəniyyət abidələrimizin əvvəlki və indiki vəziyyətini əks etdirən videomateriallar əlavə olunub.

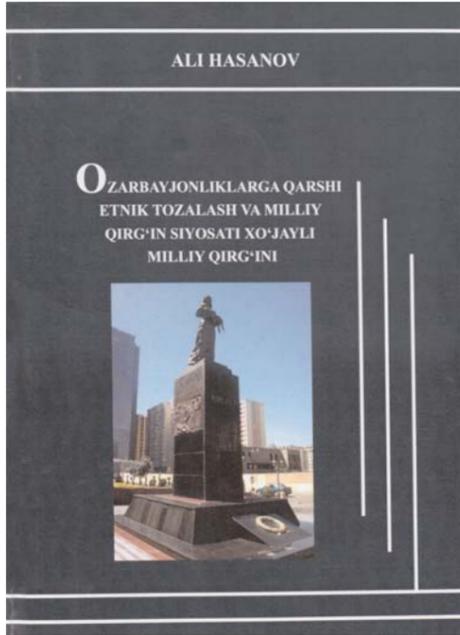
Mehriban Əliyeva azərbaycançılıq ideyalarının çarçısı olaraq Azərbaycandan kənarda da amalını gerçəkləşdirmək yönündə irimiqyaslı layihələri ilə çıxış edir. Onun böyük təşəbbüsü ilə müasir dövrümüzə fondun ABŞ, Rusiya Federasiyası, Rumıniya və Türkiyədə nümayəndəlikləri fəaliyyət göstərir. Sözsüz ki, bu cür dövlətlərdə nümayəndəliklərin yaranması Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında əhəmiyyətlidir. Xüsusən, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin əsl mahiyyətini beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında, birmənalı olaraq, fəaliyyətini davam etdirir. Bildiyimiz kimi, hər il dünyanın bir sıra böyük şəhərlərində - Moskva, Berlin, Strasburq, Brüssel, Buxarest, Cenevrə, Ankara, İstanbul, Paris, Praqa, Vaşinqton, Nyu-York, Varşava, London, Haaqa, Dubai, Kiyev, Tbilisi və başqa ölkələrdə Xocalı soyqırımının ildönümünə həsr olunmuş aksiyalar həyata keçirilir ki, bunların hər birində təşəbbüskar Heydər Əliyev Fondudur.

Azərbaycanın Birinci Xanımının humanist prinsipləri, insanların taleyinə olan isti münasibəti çoxşaxəli fəaliyyətində özünü göstərir. Bəli, bu gün Mehriban xanım Əliyeva milli dövlət quruculuğu prosesinin fəal iştirakçısına çevrilib, ölkəmizin sosial-iqtisadi, intellektual-mədəni potensialının artırılması üçün dəyərli töhfələr verir. Azərbaycanın Birinci Xanımının Azərbaycan üçün gördüyü işlər ölkəmizin ictimai-siyasi və mədəni həyatında danılmaz amillərdir.

NƏZAKƏT ƏLƏDDİNQIZI

5 yanvar 2018-ci il

Əli Həsənovun kitabı Daşkənddə dörd dildə çap olunub

Daşkənddə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun Bakıda səkkiz dildə nəşr edilən "Azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin mərhələləri" və "Xocalı soyqırımı: səbəbləri, nəticələri və beynəlxalq aləmdə tanınması" kitabları əsasında "Azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasəti və Xocalı soyqırımı" kitabı çap olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycanın Özbəkistandakı səfirliyi nəzdindəki Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi və Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZƏRTAC) birgə layihəsi çərçivəsində Daşkənddəki "İstiqlol nuri" nəşriyyatında çap edilən kitabda mətnlər dörd dildə - özbək, Azərbaycan, rus və ingilis dillərində verilib.

Birinci fəsildə son iki əsrdə azərbaycanlılara qarşı erməni millətçiləri tərəfindən məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasətinin ayrı-ayrı mərhələləri araşdırılır. Erməni millətçilərinin təcavüzkar siyasəti nəticəsində XX əsrdə azərbaycanlıların dörd dəfə - 1905-1906-cı, 1918-1920-ci, 1948-1953-cü və 1988-1993-cü illərdə soyqırımına və etnik təmizləmələrə məruz qalması mənbələrə əsasən təhlil edilir. Bu fəsildə 1918-1920-ci illərdə ermənilər tərəfindən törədilən soyqırımlarının Bakı, Quba, Şamaxı ilə yanaşı Şuşa, İrəvan quberniyası, Zəngəzur, Naxçıvan, Şərur, Ordubad, Qars və başqa bölgələrdə də davam etdirilməsi nəticəsində minlərlə azərbaycanlının qətlə yetirilməsi faktlara əsasən təhqiq olunur.

İkinci fəsildə isə son iki əsrdə azərbaycanlılara qarşı erməni millətçiləri tərəfindən məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilən etnik təmizləmə, soyqırımı və təcavüzkarlıq siyasəti təhlil edilir. XX əsrin 80-ci illərinin ikinci yarısından başlayaraq Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları və işğalçılıq siyasəti, o cümlədən 1988-1993-cü illərdə azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasəti elmi mənbələrə əsasən araşdırılır, xüsusilə XX əsrin sonunda ermənilərin Xocalıda törətdikləri soyqırımı aktı bütün insanlığa və bəşəriyyətə qarşı yönəldilmiş ən ağır cinayətlərdən biri kimi qiymətləndirilir. Bu hissədə 1992-ci il fevralın 26-da Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Xocalı şəhərinin işğalı zamanı törədilən cinayətlər, xüsusilə dinc əhaliyə qarşı vandalizm aktları xarici mənbələrə əsasən geniş təhlil edilir. Kitabda mövzularla bağlı müxtəlif tarixi sənədlər, xəritə və şəkillər də verilib.

Rusiyanın patriarxı Kirill: "İlham Əliyev millətlərarası və dinlərarası münasibətlərin inkişafına sanballı töhfə verən dövlət lideridir"

Moskvanın və bütün Rusiyanın patriarxı Kirillin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubunda deyilir: "Siz Azərbaycan naminə xidmət etdiyiniz uzun illər ərzində böyük idarəçilik təcrübəsi və siyasi təcrübə qazanmışınız, öz həmvətənləriniz üçün doğma ölkənin firavanlığı naminə bütün gücünü sərf edən, Qafqaz regionunda millətlərarası və dinlərarası münasibətlərin inkişafına sanballı töhfə verən dövlət lideri nümunəsi olmusunuz".

"Azərbaycan Respublikasının rəhbərliyi ilə Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyası arasında yaranmış konstruktiv qarşılıqlı münasibətlərin şahidi olmaqdan fərəh duyuram. Ümidvaram ki, bu qarşılıqlı əlaqələr bundan sonra da möhkəmlənəcək, insanlar arasında sülhün və həmrəyliyin bərqərar olmasına kömək edəcək". Bu sətirlər Moskvanın və bütün Rusiyanın patriarxı Kirillin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubunda yer almışdır.

Ermənistanda sosial-iqtisadi vəziyyət ağırlaşır

Ermənistanda ağır sosial-iqtisadi vəziyyət hökm sürür. AZƏRTAC "News.am" saytına istinadən xəbər verir ki, bu fikirləri Ermənistan parlamentinin deputatı, "Çiçəklənən Ermənistan" partiyasının sədri Naira Zohrabyan deyib.

Erməni siyasətçi əlavə edib ki, mövcud vəziyyət hər an əhəlinin küçələrə çıxmasına və sosial partlayışlara səbəb ola bilər. Ermənistanda ərzaq məhsullarının qiyməti bahalaşmaqda davam edir. Ermənistan hökumətinin

siyasəti tamamilə səmərəsizdir. Bunun axırının necə olacağını demək çətindir. Çünki bu ölkədə tərəqqinin qeydə alındığı hər hansı sahənin adını çəkmək çətindir. Mühacirət səviyyəsi yüksəlib, yoxsulluq və işsizliyin səviyyəsi də sürətlə artır. Deputat bildirib ki, Ermənistanda emiqrasiya faciəvi həddə çatıb və ölkədə ərzaq məhsullarının qiymətləri yüksək sürətlə artmaqda davam edir.

2017-ci ili uğurla yola salan Azərbaycan Yeni ili yeni ümidlərlə, yeni qələbələr sorağı ilə qarşılayır

2017-ci il sona çatdı. Yola saldıığımız il ölkəmizin tarixinə daha bir uğurlu il kimi daxil oldu. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan həyatın bütün sahələrində yeni nailiyyətlərə imza atıb, qarşıya qoyulan hədəflərə doğru inamla irəliləyib. Eyni zamanda, dünya azərbaycanlıları daha sıx birlik və həmrəylik nümayiş etdiriblər. Bunun nəticəsidir ki, xalqımız 2017-ci ili könül xoşluğu ilə yola salır, yeni ili yeni ümidlərlə, yeni qələbələr sorağı ilə qarşılayır. 2018-ci ilin ilk dəqiqələrində Dənizkənarı Milli Parkda yaşanan izdiham və möhtəşəm atəşfəşanlıq bunun əyani təzahürü kimi qiymətləndirilə bilər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti tərəfindən Dənizkənarı Milli Parkda təşkil olunan bayram atəşfəşanlığını paytaxtın minlərlə sakini izləyib. Bulvar ərazisində ağacların bayramsayağı bəzədilməsi və işıqlandırılması Dənizkənarı Milli Parka xüsusi gözəllik verirdi. Bu mənzərəni seyr etmək, Yeni ilin sevincini paylaşmaq üçün şəhərimizin küçə və meydanlarına axışan bakılılar və paytaxtımızın qonaqları gündən-günə gözəlləşən, yeni görkəm alan doğma Bakımızın səmasını al-əlvan rənglərə boyayan bayram atəşfəşanlıqına böyük maraq və heyranlıqla tamaşa edirdilər. Bir neçə dəqiqə əvvəl tarixə qovuşan 2017-ci il bir sıra əlamətdar hadisələrlə yadda qalıb. Bu bayram axşamı onlardan bəzilərinə xatırlamaq yerinə düşər.

Əsas ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş yeni neft strategiyasının davamı olaraq, "Azəri-Çıraq-Günəşli" neft yatağının işlənilməsi müddəti 2050-ci ilə qədər uzadıldı. Təkcə regionda deyil, dünyada böyük maraq doğuran Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu istifadəyə verildi. Azərbaycanda iki milyardıncı ton neft hasil olundu. Azərbaycan özünün istehsal etdiyi ilk gəmini - "Xankəndi" gəmisini suya buraxdı. Dünyada ən nadir qurğu olan Heydər Əliyev adına yarım dalma qazma qurğusu istifadəyə verildi.

Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilmiş Cocuq Mərcanlı kəndi Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə qısa müddətdə bərpa edildi və sakinlər uzun ayrılıqdan sonra yenidən doğma torpağa qovuşdular. Bu hadisə Qarabağa "Böyük qayıdış"ın başlanğıcı kimi qiymətləndirilir.

Dünyanın sivilizasiyalar və dinlərarası dialoq mərkəzlərindən biri kimi tanınan Azərbaycan ötən il bir sıra mötəbər beynəlxalq tədbirlərə uğurla ev sahibliyi etdi. Bu sırada ən yüksək səviyyədə keçirilmiş IV Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumunu, V Qlobal Bakı Forumunu, "Asiyanın Qəlbi - İstanbul Prosesi" çərçivəsində 7-ci nazirlər konfransını və digər tədbirləri qeyd etmək olar.

Azərbaycan, həmçinin IV İslam Həmrəylik Oyunlarına, Formula-1 Azərbaycan Qran-Prisində, qadın voleybolçular arasında Avropa çempionatına və digər mötəbər yarışlara ev sahibliyi etməsi, beynəlxalq turnirlərdə qazandığı parlaq qələbələri ilə idman ölkəsi olduğunu bir daha təsdiqlədi. Bu uğurlar sırasında "Qarabağ" komandasının ölkə futbolu tarixində ilk dəfə olaraq, UEFA Çempionlar Liqasının qrup mərhələsinə vəsiqə qazanması xüsusi qeyd edilməlidir. 2017-ci il Azərbaycanın İslam həmrəyliyi təşəbbüsü ilə çıxış etməsi ilə də yadda qaldı. Prezident İlham Əliyev tərəfindən elan olunmuş "İslam Həmrəyliyi İli" ölkəmizin müsəlman aləminə dəyərli töhfəsi oldu.

Ötən il Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin ədalətli həlli istiqamətində ölkəmizin mövqeləri daha da möhkəmləndi. Respublikamızın hərbi potensialının gücləndirilməsi istiqamətində bir sıra mühüm addımlar atıldı. Bu gün bütün beynəlxalq reytinglər Azərbaycan Ordusunun nəinki regionda, dünya miqyasında güclü ordular sırasında olduğunu göstərir.

2017-ci il Azərbaycan tarixində dərin və konkret nəticələr verən iqtisadi islahatlar ili kimi də qalacaq. Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun reytingində ölkələrin iqtisadiyyatlarının rəqəbətqabiliyyətliliyinə görə Azərbaycan dünya miqyasında 35-ci yere yüksəlib. Yurdumuza qədəm qoyan 2018-ci ildə bizi bir sıra əlamətdar hadisələr gözləyir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin, Silahlı Qüvvələrimizin, parlamentimizin yaradılmasının 100 illik, ümummilli lider Heydər Əliyevin 95 illik yubileyi qeyd olunacaq, ölkəmizdə növbəti Prezident seçkiləri keçiriləcək. Yeni ildə bizi daha bir tarixi hadisə - TANAP layihəsinin açılışı gözləyir. Qədəmlərin uğurlu olsun, 2018-ci il!

Birlik və həmrəylik ordunun gücünü təşkil edir. Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin muxtar respublika ərazisində yerləşən ordu, birləşmə və hissələrində xidmətin təşkilində "bir nəfər hamı, hamı bir nəfər üçün" prinsipi əsas götürülür. Bu işə şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığını daha da artırır. Bayram günlərində hərbi hissələrə sovqatların aparılması, əsgərlərə həmrəylik nümayiş etdirilməsi işə xalq-ordu birliyinin daha bir ifadəsidir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, dekabrın 31-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov Naxçıvan Qarnizonunun Hərbi Hospitalına gəlib, burada müalicə olunan

Naxçıvan Qarnizonunun Hərbi Hospitalına bayram sovqatı aparılıb

lan şəraitin, eyni zamanda, dövlət səhiyyə işçilərinin birgə fəaliyyətinin nəticəsidir. Kollektivlər bundan sonra da yaradılan şəraitdən səmərəli istifadə etməli, xəstələrə hərtərəfli tibbi xidmət göstərməlidir".

Psixi Xəstəliklər Dispanserində müalicə olunan Zivər Qafarlı və həkim Kəmalə Səferova bayram günündə onlarla keçirilən görüşə görə minnətdarlıq edib, xəstələr və səhiyyə müəssisələrinin kollektivləri adından Ali Məclisin Sədriə bayram təbriklərini çatdırıblar.

Sonra Ali Məclisin Sədri burada müalicə alan xəstələrə bayram hədiyyələri təqdim edib, onların səhhiyyə, müalicələrinin təşkili və qidalanması ilə maraqlanıb. Bildirilib ki, muxtar respublikada yaradılan müasir səhiyyə infrastrukturunu

əsgərlə görüşüb.

Məlumat verilib ki, hərbi hissələrdə şəxsi heyətin sağlamlığının qorunmasına xüsusi diqqət yetirilir. Xüsusilə çətin dağlıq şəraitdə yerləşən birləşmə və bölmələrdə yaradılan şərait, iqlim şəraitinə uyğun rejim qaydalarının və qidalanmanın tətbiqi əsgərlər arasında xəstəliklərin azalmasına səbəb olub. Hərbi hospitalda hərbi qulluqçuların müayinə və müalicəsi üçün lazımı şərait yaradılıb. Dərman vasitələri ilə təminat və müasir avadanlıqların qurulması, eləcə də ixtisaslı həkimlərin olması tibbi xidmətin hərtərəfli təşkilinə imkan verir. Ali Məclisin Sədri hospitalın ayrı-ayrı bölmələrində müalicə olunan əsgərlərin səhhiyyə və qidalan-

ması ilə maraqlanıb, onların və kollektivin bayramını təbrik edib. Həkim Fariz İbrahimov hərbi hospitalda müalicə olunan xəstələr və kollektiv adından minnətdarlıq edib. Hospitalda müalicə alan əsgərlərə və tibb heyətinə bayram hədiyyələri paylanıb, gətirilmiş ərzaq məhsulları mətbəxə təhvil verilib.

Psixi və Ağ ciyər Xəstəlikləri dispanserlərində, Onkoloji və Yoluxucu Xəstəliklər mərkəzlərində müalicə alan xəstələrə bayram sovqatı verilib

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulan həmrəylik və birlik ideyaları real iş və əmələ əsaslanır. Çünki həmrəylik həm də xeyirxah əməllərə çağırış deməkdir. Həmrəylik bayramının mahiyyətinə uyğun olaraq xüsusi qayğıya və şefqətə ehtiyacı olan insanlara diqqət göstərilməsi bu baxımdan mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Dekabrın 31-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov Psixi Xəstəliklər Dispanserinə gəlib, səhiyyə ocağındakı xəstələri və tibb işçilərini Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı münasibətilə təbrik edərək deyib: "Naxçıvan şəhərinin bu ərazisində müasir səhiyyə şəhərciyi yaradıl-

mışdır. Bu gün Psixi və Ağciyər Xəstəlikləri dispanserlərində, Onkoloji və Yoluxucu Xəstəliklər mərkəzlərində xəstələrin müalicəsinə xüsusi diqqət yetirilir. İnsana qayğı müalicənin yarısı deməkdir. Ona görə də bu səhiyyə müəssisələrində tibbi xidmətin təşkili ilə yanaşı, həm də xəstələrə qayğı göstərilməlidir".

Ali Məclisin Sədri deyib: "Bu gün Hərbi Hospitalda müalicə olunan əsgərlərlə də görüş keçirildi. Vaxtilə orada xəstələrin sayı çox idi. Lakin bu gün hospitalda ümumi qarnizon üzrə 38 xəstə vardır. İstər Psixi və Ağ ciyər Xəstəlikləri dispanserlərində, Onkoloji və Yoluxucu Xəstəliklər mərkəzlərində, istərsə də hərbi hospitalda xəstələrin sayının ilbəil azalması yaradı-

tibbi xidmətin səmərəli təşkilinə imkan verir. Psixi və Ağ ciyər Xəstəlikləri dispanserlərində, Onkoloji və Yoluxucu Xəstəliklər mərkəzlərində ən son tibbi avadanlıqlar qurulub. Xəstəliklərin tez aşkar olunması və müalicəyə cəlbi məqsədlə mütəmadi olaraq profilaktik tədbirlər həyata keçirilir, səhiyyə maarifi işinə diqqət artırılır. Ali Məclisin Sədri tibbi xidmətin təşkili ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verir.

Gətirilmiş hədiyyələr Psixi və Ağ ciyər Xəstəlikləri dispanserlərində, Onkoloji və Yoluxucu Xəstəliklər mərkəzlərində müalicə alan xəstələrə və burada çalışan tibb işçilərinə paylanıb, müxtəlif ərzaq məhsulları anbarlara təhvil

Azərbaycanın nüfuzu uzaqgörən və uğurlu siyasətin məntiqi nəticəsidir

Beynəlxalq ekspertlər Azərbaycanın geosiyasi rolunun, nüfuzunun, mövqeyinin artmasını təsdiq edir, TAP, TANAP, Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, Bakı-Tbilisi-Qars, "Cənub Qaz Dəhlizi" və sair bu kimi əhəmiyyətli enerji və nəqliyyat layihələrinin önəminə böyük diqqət ayırırlar. Bu əhəmiyyətli layihələrin reallaşmasının global səviyyədə insanların rifahının yüksəlməsində ciddi rol oynadığı, daha çox isə təhlükəsizliyə, sabitliyə böyük töhfə verdiyi danılmazdır və bu səbəbdən, bütün dünyanın diqqət mərkəzindədir. Son illər bu istiqamətdə reallaşan tədbirlər respublikamızın iqtisadi qüdrətini, rolunu, nüfuzunu, mövqeyini daha da artırmaqla, təhlükəsizliyin təmin olunmasında və müstəqilliyimizin daha da möhkəmləndirilməsində böyük rol oynamışdır. Sözsüz ki, bu da, öz növbəsində, məhz düzgün müəyyənləşdirilmiş strategiyanın məntiqi nəticəsidir.

Azərbaycanın geosiyasi nüfuzu Ulu Öndərin və davamçısı Prezident İlham Əliyevin xarici siyasət kursunun qələbələrindəndir

Ölkəmizin global miqyasda iqtisadi qüdrəti, nüfuzu, inkişaf strategiyası Ümummilli Lider Heydər Əliyevin uzaqgörən və uğurlu iqtisadi siyasətinin nəticəsidir. Ağır sosial-iqtisadi vəziyyətin hökm sürdüyü, əlaqələrinin qırıldığı, blokadanın davam etdiyi, dünya bazarına çıxışın olmadığı dövrdə, müstəqilliyin ilk illərində ölkə rəhbərliyinin imza atdığı global layihələr dövlətçiliyimizin qorunması, onun iqtisadi və siyasi cəhətdən möhkəmləndirilməsi üçün geniş imkanlar açdı və inkişafa zəmin yaratdı. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü və kompleks tədbirlər sayəsində geostrateji və geosiyasi əhəmiyyəti daha da artan Azərbaycan, Şərqlə-Qərb arasında strateji körpü rolunu oynayan əlverişli tranzit əhəmiyyətli ölkəyə, Cənubi Qafqazın lider dövlətinə çevrildi. Bu, Ulu Öndərin və Onun ənənələrini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin xarici siyasət kursunun önəmli qələbələrindəndir.

Bu gün Azərbaycan Şərqlə Qərbi, Şimala Cənubu birləşdirən nəqliyyat qovşağı və logistika mərkəzidir. Məşhur Norveç tədqiqatçısı Byörn Veqqenin təbircə desək, "Azərbaycan dünyada ən böyük yolayırıcıdır" və Şərq ilə Qərb, Şimal ilə Cənub arasında körpü rolunu oynamaq üçün əlverişli geosiyasi mövqeyə və təbii ehtiyatlara malikdir. Ölkəmizin bu mövqedən səmərəli istifadə etməsi üçün, məhz yeni-yeni layihələrin reallaşdırılması strategiyası xüsusi önəm daşıyır. Bu baxımdan, irimiqyaslı layihələr bitməyib və Azərbaycanın hələ mühüm və global layihələrə imza atacağı gözlənilir.

Azərbaycanın qısa müstəqillik tarixində bir-birinin ardınca bir sıra irimiqyaslı layihə-

lərə, beynəlxalq uğurlara imza atması, zəngin təcrübədən, iqtisadi inkişafdan xəbər verir. Belə layihələrin reallaşdırılması, həmin layihələrdən faydalanan bütün ölkələr arasındakı əməkdaşlığın daha da dərinləşməsinə və Azərbaycanın iqtisadi qüdrətinin artmasına, beləliklə də, mövcud və gələcək inkişafını təmin edir və reallaşdırılan infrastruktur layihələri ölkəmizin geosiyasi əhəmiyyətini artırır.

Tarixi əhəmiyyətli global layihələr Azərbaycanın suveren dövlət kimi öz təbii sərvətlərinə sahib çıxmaq, milli mənafələrini, iqtisadi və strateji maraqlarını müdafiə etmək əzmini bütün dünyaya göstərdi və dövlət müstəqilliyinin mühüm təminatına çevrildi. Azərbaycanın öz hesabına yaşamasında, dünya birliyində söz sahibinə çevrilməsində və iqtisadi inkişafda, həmçinin, kifayət qədər böyük valyuta ehtiyatlarının olmasında global layihələrin rolu danılmazdır. İşğalçılıq siyasətindən hələ də əl çəkməyən, qonşu ölkələrin əraziləri hesabına dövlət kimi formalaşan Ermənistanın bütün global layihələrdən kənar qalması isə, onu deməyə əsas verir ki, onlar Azərbaycanla müqaisə belə edilə bilməz və ölkəmiz hər sahədə üstün mövqedə dayanır. İqtisadi potensialı yüksək olan Azərbaycan, bu baxımdan, söz sahibinə çevrilərək, öz tələblərini irəli sürmək iqtidarındadır və dünya dövlətləri ölkəmizin haqlı tələbləri ilə, həm də ona görə razılaşmaq məcburiyyətindədir ki, işğalçı dövlətdən fərqli olaraq, Azərbaycan asılı vəziyyətdə deyil. İqtisadi inkişaf və tərəqqi bütün sahələrin, ələlxüs, hərbi sənayenin də inkişafına öz müsbət təsirini göstərir və aprel hadisələri sübut etdi ki, əgər işğalçılar sülh, danışıqlar yolu ilə razılığa gəlməzsə, Azərbaycan öz torpaqlarını müharibə yolu ilə də geri qaytarmaq imkanına malikdir. Bütün dünya dövlətləri ölkəmizin imkanlarından, üstünlüklərindən xəbərdardır və məhz buna görə də, Azərbaycanın regionda söz sahibinə çevrilməsi heç də təəccüb doğura bilməz. Çünki iqtisadi qüdrəti, hər bir sahədə inkişafı Azərbaycanın bölgədə statusu deməkdir.

İşğalçıları dəstəkləyən qüvvələr də Azərbaycanın

İqtisadi, hərbi qüdrəti və siyasi iradəsi ilə hesablaşmaq məcburiyyətindədirlər

Azərbaycanın ən yaralı yeri, Dağlıq Qarabağ münafişəsi, işğal altında olan torpaqları və işğalçılar tərəfindən öz yurd-yuvalarından məcburi didərgin salınmış köçkünlərdir. Doğrudur, dövlətimiz qaçqın və məcburi köçkünlərin problemlərinə biganə deyil, hər zaman onların qayğısına qalır və sosial durumunun yaxşılaşdırılması və problemlərinin həlli istiqamətində müvafiq tədbirlər görür. Lakin təcavüzkarlar tərəfindən öz yurd-yuvalarından didərgin salınmış vətəndaşların hüquqlarının bərpasına, onların öz doğma yurdlarına qaytarılmalarına, işğal altında olan torpaqların geri qaytarılmasına, ərazi bütövlüyünün qorunmasına biganə qala bilməz. Bu səbəbdən də, ölkəmiz təcavüzkar erməni işğalçılarına qarşı hüquqi sanksiyaların tətbiq edilməsi, işğalçıların torpaqlarımızdan çıxarılması tələbini beynəlxalq təşkilatlar qarşısında qaldırmaqla münafişənin sülh yolu ilə həllinə çalışır. BMT-nin məlum qətnamələrinə baxmayaraq, Ermənistan tərəfi hələ də Azərbaycan ərazilərinin qeyd-şərtsiz boşaldılması tələbinə məhəl qoymur, beynəlxalq hüquq normalarını kobud surətdə pozur, açıq şəkildə hörmətsizlik nümayiş etdirir. Xristian həmrəyliyi və lobbiçilik kimi amillər bu günə qədər məsələnin həllinə öz mənfi təsirini göstərir və Azərbaycana qarşı ikili standart yanaşma da, öz növbəsində, təkzib edilə bilməz. Məhz ikili standart yanaşma Azərbaycan həqiqətlərini kölgədə qoymağa və işğalçılıq siyasətinə etinasız yanaşmaya xidmət edir. Bütün bunların fonunda, yəni ədalətsiz yanaşma nümayiş etdirən havadarlarına arxalanan separatçı Sarkisyan rejimi vəziyyətdən sui-istifadə edir, münafişənin həllini yubadır və Dağlıq Qarabağ konfliktini konservləşdirməyə çalışır. Lakin artıq bu işğalçıları dəstəkləyən qüvvələrin, beynəlxalq təşkilatların özləri də Azərbaycanın uğurları, iqtisadi, hərbi qüdrəti, siyasi iradəsi ilə hesablaşmaq məcburiyyətində olduqlarının fərqi yoxdur və hər bir qurum tənəzzülə məruz qalmış işğalçı dövlətin deyil, ölkəmizin maraqlarını müdafiə etməyi üstün hesab edirlər. Daha dəqiq de-

sək, Azərbaycanın iqtisadi inkişafı, düzgün inkişaf strategiyası, hətta ikili standart yanaşma siyasəti yürüdən qüvvələri belə seçim qarşısında aciz qoyur və ölkəmizin maraqları ilə barışmaq, bu maraqları müdafiə etmək məcburiyyətini diqtə edir.

Digər tərəfdən Türkiyə, Rusiya və İran kimi regionda söz sahibi olan dövlətlərlə Azərbaycanın iqtisadi, siyasi əlaqələri, birgə layihələri, dostluq münasibətləri işğalçı dövləti regionda küncə qısılmış vəziyyətdə saxlayır və ölkəmizin nüfuzunu seyr etmək məcburiyyətində qoyur. Belə bir marginallaşmış durumda olan Ermənistanın Azərbaycanla hesablaşmaqdan başqa yolu qalmır. Çünki istər ikili standart yanaşma nümayiş etdirən beynəlxalq təşkilatlar, istərsə də regionda söz sahibi olan dövlətlər Azərbaycana

qarşı maraqlı olduğu təqdirdə, ölkəmizin hüquqlarını müdafiə etmək məcburiyyətində qaldığı halda, Ermənistan meydanında təkəllümlənmiş olur və məğlubiyətlə barışmaqdan başqa çarəsi olmur. Belə olan halda isə, təbii ki, zəbt siyasətindən əl çəkmək, öz durumunu başa düşən işğalçı dövlətin son ümidi sayılır. Əks halda, Azərbaycan istər beynəlxalq aləmdə qazandığı nüfuzu, beynəlxalq hüquq normalarının dəstəyi və iqtisadi-hərbi qüdrəti sayəsində öz torpaqlarını separatçılardan təmizləmək imkanlarından istifadə edə bilər və Ermənistan bir dövlət kimi, hətta xəritədən də silinə bilər.

Politoloq Maksim Şevçenko da Dağlıq Qarabağ məsələsinə münasibət bildirərkən Azərbaycanın nüfuzunu və iqtisadi potensialını, xüsusilə, qeyd edir. Onun sözlərinə görə, məsələnin iki həll yolu mümkündürsə, onun biri hərbi yolu, digəri isə sülh və danışıqlar yoludur. Politoloq, xüsusilə, vurğulayır ki, hərbi yolunun yaranacağı təqdirdə, Azərbaycanın itirəcəyini müzakirə etməyə dəyməz, çünki Azərbaycan çox varlı ölkədir. Sülh və danışıqlar yolunu seçmək, qaçqınları öz yurd-yuvalarına qaytarmaq lazımdır və məsələnin həllinin ən doğru yolu, məhz budur. Qaçqınların öz yurdlarında məskunlaşması dedikdə, sözsüz ki, politoloq torpaqların işğaldan azad olunmasını, Sarkisyan rejiminin zəbt etdiyi torpaqları geri qaytarmasını nəzərdə tutur və Ermənistanın Azərbaycan qarşısında məğlub olduğunu təsdiqləyir.

Göründüyü kimi, beynəlxalq ictimaiyyət, bir sözlə, bütün dünya Azərbaycanın iqtisadi qüdrətini, hərbi gücünü, inkişaf potensialını, siyasi iradəsini qəbul edir və dəyərləndirir. Daha doğrusu, Azərbaycanın nüfuzu və mövqeyi təkzib edilə bilməz. Ölkəmizin bir çox reyting cədvəllərində irəliləyişi də eyni sübut edir ki, Azərbaycanın imkanları, resursları, potensialı, geosiyasi rolu, mövqeyi və nəhayət, nüfuzu artmaqdadır. Dinamik inkişaf tendensiyasına sadıq qalan Azərbaycanın istər regionda, istərsə də beynəlxalq müstəvidə söz sahibi, nüfuz sahibi olması ölkəmizin mövqeyini daha da gücləndirir, təhlükəsizliyin təmin olunmasında və müstəqilliyimizin daha da möhkəmləndirilməsində böyük rol oynayır.

İnam HACIYEV

“İtaliyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı mövqeyində davamlılıq nümayiş etdirəcəyinə ümid bəsləyirik”

ATƏT-in 2018-ci il üzrə fəaliyyətdə olan sədri kimi İtaliyanın prioritetləri sırasına Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin vasitəçiliyi və səyləri ilə həll edilməsinin daxil olunmasını müsbət qiymətləndiririk.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev bildirib. O deyib: “Biz ATƏM-in (sonradan ATƏT adlandırıldı) Minsk Konfransının və sonradan ATƏT-in Minsk qrupunun sədri olmuş İtaliya parlamentinin üzvü və İtaliyanın xarici işlər nazirinin müavini Mario Rafaelli tərəfindən BMT Təhlükəsizlik Şurasının 822 sayılı qətnaməsinə əsasən hazırlanmış Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılmasını nəzərdə tutan “Təcili tədbirlər haqqında vaxt cədvəli”ni çox yaxşı xatırlayırdıq. Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılmasına dair “Təcili tədbirlər haqqında vaxt cədvəli” BMT

TŞ-nin 853 sayılı qətnaməsinin əlavəsi kimi təqdim edilib.

Bu əlavə barədə məlumat verən H.Hacıyev qeyd edib ki, BMT Təhlükəsizlik Şurası 874 sayılı qətnamədə ATƏT-in Minsk qrupu tərəfindən təqdim olunan “Təhlükəsizlik Şurasının 822 və 853 sayılı qətnamələrinin icrası üçün təcili tədbirlər haqqında yenilənmiş vaxt cədvəli” adlı sənədini alqışlayır və təqdir edir. Həmçinin BMT TŞ-nin 874 sayılı qətnaməsində ATƏM-in Minsk qrupunun “Yenilənmiş vaxt cədvəli”ndə nəzərdə tutulan qarşılıqlı və tə-

cili tədbirlərin həyata keçirilməsinin təmin olunması, xüsusən işğalçı qüvvələrin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılması tələb olunur. Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılmasına dair “Təcili tədbirlər haqqında vaxt cədvəli” o zaman ATƏM-in Minsk konfransının üzvü olan 9 ölkə tərəfindən birlikdə hazırlanıb.

1993-cü il iyulun 28-də Mario Rafaelli ATƏM-in Minsk Konfransının sədri statusunda Minsk Konfransının 9 ölkəsi adından verdiyi bəyanatında və BMT baş katibinə təqdim etdiyi hesabatında bildirib: “Güc yolu ilə işğal olunmuş ərazilərdən qoşunların dərhal çıxarılması sülh danışıqlarının irəli aparılması üçün ən mühüm amildir” (BMT Təhlükəsizlik Şurasının S/26184 1993-cü il 28 iyul tarixli sənədi). “Ümid edirik ki, İtaliya Respublikası ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədri statusunda BMT TŞ-nin müvafiq qətnamələrinin tələblərinin yerinə yetirilməsi üçün öz mövqeyində davamlılıq nümayiş etdirəcək”, - deyərək XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri əlavə edib.

İLHAM

Müxalifət 2017-də nə itirdi?

Əslində, birbaşa başlıqdakı sualı cavablandıraraq, belə bir nəticəyə gəlmək olar: Müxalifət varmı ki, nələrini sə də itirsin? Onsuz da, sözdə müxalifət kimi qələmə verilən siyasi dəlləllər yığnağı - ənənəvi düşərgə təmsilçiləri itirdiklərini hələ uzaq 1993-cü ildə itiriblər - cəmiyyətin, eləcə də, elektoratlarının onlara olan inamlarını, eyni zamanda, müxtəlif dövrlərdə belə bağlılıqları bir sıra xarici dairələrin dəstəklərini... Çünki biz, zaman-zaman, xüsusilə, seçkilər və s. əhəmiyyətli ictimai-siyasi proseslər ərafında nımdaş və kif iyi verən müxalifət “liderləri”nin birdən-birə cüşa gəlib, “inqilabçı əhval-ruhiyyələrinin” şahidləri olmuşuq. İndi isə, bu amil də yoxa çıxıb. Yoxa çıxmasının isə səbəbləri kifayət qədər boldur.

Vaxtilə ambisiozluq və pafosçuluq mühitində, daha dəqiq desək, meydan təkəkküründə yaranan küçə, çayxana və yüzxana müxalifəti, ötən müddətlər ərzində, bir qram olsa belə, dəyişmədi, dəyişilə bilmədi. Yalnız “hakimiyyətə gələcəyik” şüarları ilə illərdir həm özlərinin, həm də ətraflarındakı beş-on nəfəri aldadan “liderlər”in məqsəd və məramlarının heç də hakimiyyətə yiyələnmək amaçlarının olmadığı isə, faktiki olaraq, göz önündədir. Belə ki, siyasi müxalifət “lideri” adı altında girələnməklə biznes maraqlarını reallaşdıran adamlar bundan sonra da həmin “siyasətləri”nin davam edəcəyini hesab edirdilər. Məsələn, “siyasi mühacir”, “siyasi məhbus” və bu fonda müxtəlif oyunbazlıqlar onlara, necə deyələr, gəlir gətirirdi. Son bir neçə ildə ortaya çıxan faktlar da bunu göstərir. Lakin geridə qoyduğumuz 2017-ci il onların bu maraqlarının da məhv olaraq sıradan çıxması ilə yadda qaldı. İndi, müxalifət “liderləri”, məsələn axeçepçilər və müsavətçilər, həmçinin, onların yan-yörelərində hərələnib-fırlanan “hüquq müdafiəçiləri”, həmçinin, reneqatlar yığnaqları bunu da itirdilər. İtirdiklərinə görə də, yenidən “aktiv siyasi fəaliyyətə” keçid edəcəklərini düşünürlər. Axı 2018-ci il gəlib və seçki ili olaraq, bu tarix “liderlər”in son şansı kimi qiymətləndirilir. Şans dedikdə isə, bu, sözgəlişidir. Bayaq da qeyd edildiyi kimi, bu şans hələ uzaq 93-də qeyb olub...

Bəli, iddia oluna bilər ki, ötən müddətdə bir neçə müxalif siyasi partiya peyda olub və onlar ölkənin siyasi arenasına hər hansı bir yenilikçiliklə, ideyalarla, yaxud normal proqramlarla daxil ola bilərlər. Ancaq bütün bunlar, hələ ki, iddialardır. O da düzdür ki, yeni yaranan partiyaların başına, məhz öncəki partiyalarda müxtəlif vəzifələr tutan insanlar keçiblər. Məsələn, “Ağ Partiya”nın sədri Müsavatın “divan” üzvü olub, “ADR” hərəkatının sədri Müsavatın başqa müavini olub, alternativ AXCP-nin sədri digər AXCP-nin sədr müavini olub və bu siyahını sonsuzluqadək uzatmaq olar. Ancaq gələn görək, onlar hər hansı bir uğura imza atmağı bacarıblarmı? Yalnız keçmiş partiyalarının mövcud olduğu dağıdıcı müxalifət düşərgəsini və “liderlərini” yığıb-sürümlə siyasi gündəmdə qalan “yenilikçilər” bundan o tərəfə siyasi intellektualıq sərgiləməyi bacarmayıblar. Bəlkə də, bunun daha bir səbəbi, şinellindən çıxdıqları partiyalarının spesifik qoxusunun hələ də üzərlərində qalmasıdır...

Beləliklə, biz, nə ənənəvi, nə də yeni müxalifətin ötən dövr ərzində heç nə qazanmadığını, əskinə, itirə-itirə özlərini də itirdiklərini deyə bilərik. Daha doğrusu, 2017-də itirilənlər 2016-da, 2015-də və daha öncəki illərdə də itirilib və itirməyə heç nələri qalmayıb, yalnız özlərindən başqa. 2018-ci il isə, artıq “liderlərin” itirildiyi tarix olaraq yaddaşlara həkk olunaçaq...

“Dərnəgül” Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzinin yaradılması istiqamətində işlər yekunlaşıb

“Dərnəgül” Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzinin yaradılması istiqamətində işlər yekunlaşıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Bakı Nəqliyyat Agentliyindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, metronun “Dərnəgül” stansiyasının ətrafında yaradılan Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzinin ərazisində asfalt örtüyü və piyada səkiləri təmir olunub, yol nişanları və nişanlanması təşkil edilib, 5 ədəd yeni avtobus dayanacaq pavyonu quraşdırılıb. Mərkəz istifadəyə verildikdən sonra burada gün ərzində 11 marşrut xətti üzrə 112 avtobusun sənişinlərə xidmət göstərəcəyi planlaşdırılır. Ərazidə eyni zamanda taksi minik avtomobilləri üçün də dayanacaqlar müəyyənləşdirilərək nişanlanıb.

Yaxın vaxtlarda istifadəyə veriləcək “Dərnəgül” Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzinin fəaliyyətə başlaması ilə əsasən ətraf kənd və qəsəbələrə “Azadlıq prospekti” metro stansiyasına gələn marşrut xətlərinin son dayanacaq məntəqəsi dəyişdirilərək yeni mərkəzə köçürüləcək. Məqsəd günün pik saatlarında metronun “Azadlıq prospekti” stansiyası ətrafında nəqliyyatın xaoslu hərəkatının qarşısını almaq və sıxlığı aradan qaldırmaqdır.

Ötən il Naxçıvanda 12 körpü istifadəyə verilib

Muxtar respublikanın blokada şəraitində olmasına baxmayaraq, nəqliyyat sahəsində infrastrukturun yenilənməsi tədbirləri davam etdirilir. AZƏRTAC xəbər verir ki, 2017-ci ildə muxtar respublika üzrə 70 kilometr uzunluğunda yeni asfalt yol salınıb, 12 körpü tikilərək və ya yenidən qurularaq istifadəyə verilib. Naxçıvan şəhərində yerüstü piyada keçidi istifadəyə verilib, Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında qarqo terminalının yenidən qurulması başa çatdırılıb.

İnformasiya və rabitə sahəsində yeni texnologiyaların tətbiqi göstərilən xidmətlərin həcmi artırmaqla yanaşı, keyfiyyəti də yaxşılaşdırıb, ucqar dağ kəndlərinin fiber-optik bağlantılarla təmin edilməsinə və genişzolaqlı internetin əhatə dairəsinin artırılmasına səbəb olub. Bu istiqamətdə tədbirlərin davamı olaraq Ordubad rayonunda telekommunikasiya şəbəkəsinin yeni nəsil telefon stansiyaları ilə əvəz edilməsinə başlanılıb.

Muxtar respublikada enerji təchizatında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrinin rolunun artırılması da diqqət mərkəzində saxlanılır. 2017-ci ildə Günəş Elektrik Stansiyasının gücü 2 meqavatt artırılaraq 22 meqavata çatdırılıb, Şahbuz Rayon Elektrik Şəbəkəsi üçün yeni inzibati bina və yarımstansiya istifadəyə verilib. Hazırda Ordubad Su Elektrik Stansiyasının tikintisi davam etdirilir.

Bakı Beynəlxalq Avtovağzalından bir gündə 18 minə yaxın sənişin daşınıb

Bakı Beynəlxalq Avtovağzalından bir gündə 18 minə yaxın sənişin daşınıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Bakı Beynəlxalq Avtovağzal Kompleksindən bildirilib. Qeyd edilib ki, 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il ilə əlaqədar avtovağzal dekabrın 25-dən yanvarın 4-dək gücləndirilmiş iş rejimində fəaliyyət göstərib. Bayram ərəfəsində ən çox sənişin sıxlığı yaşanan gün dekabrın 30-u olub. Həmin gün təxminən 18 minə yaxın sənişin daşınıb. Hazırda da Bakı Beynəlxalq Avtovağzal Kompleksi gücləndirilmiş iş rejimində çalışır.

Bildirilib ki, bayramdan sonrakı günlərdə gün ərzində təxminən 11-12 min sənişin daşınıb. Həmçinin ötən illərlə müqayisədə onlayn biletdə aktivlik müşahidə olunub. Təyin edilmiş qrafiklər üzrə öncədən biletdə satışının təxminən 40 faizini onlayn satış təşkil edib.

5 yanvar 2018-ci il

Azərbaycan "Expo-2025" universal platformaya ev sahibliyi etmək üçün ən yaxşı məkanlardan biridir

Qədim tarixə, zəngin mədəniyyətə və adət-ənənələrə malik Azərbaycan bu gün sürətlə inkişaf edən ölkə kimi dünyanın diqqət mərkəzindədir. Şərqlə Qərb arasında körpü, dünyada mədəniyyətlərarası və dinlərarası dialoq mərkəzlərindən biri hesab olunan Odlar Yurdu əbəs yerə "Qafqazın mirvarisi" adlandırılmır. Respublikamız dünyada həm də müxtəlif sahələrə aid mötəbər beynəlxalq tədbirlərin, konfrans və forumların, idman yarışlarının və sərgilərin yüksək səviyyədə keçirildiyi ölkə kimi tanınır. Ölkəmizin indiyədək iştirak etdiyi bütün beynəlxalq sərgilərdəki pavilyonları və stendləri həm təşkilatçılar, həm də iştirakçılar tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Bu tədbirlərdə Azərbaycan layiqincə təmsil olunub, ölkəmizin tarixi, mədəniyyəti, incəsənəti, adət-ənənələri geniş təbliğ edilib və Azərbaycan həqiqətləri dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılıb. Beynəlxalq tədbirlər məkanı statusunu qazanan Azərbaycan daha bir möhtəşəm tədbirə ev sahibliyi etmək iddiasındadır. Azərbaycan hökuməti Bakının 2025-ci ildə keçiriləcək Ümumdünya Sərgisinə ("Expo") ev sahibliyi etməsi üçün namizədliyini təqdim edib.

Ümumdünya Sərgisi və ya "Expo" - xalqların nailiyyətlərini nümayiş etdirmək üçün beynəlxalq sərgidir. Bu sərgilər xarakterə görə fərqlənir və dünyanın müxtəlif yerlərində keçirilir. Sənayeləşdirmə simvolu olan beynəlxalq sərgi texniki və texnoloji nailiyyətləri nümayiş etdirmək üçün açıq platformadır. 1928-ci ildə Beynəlxalq Sərgilərə dair Konvensiyanın qüvvəyə minməsi ilə Beynəlxalq Sərgilər Bürosu Ümumdünya Sərgisi üçün beynəlxalq idarəedici orqan kimi xidmət edir. Beynəlxalq Sərgilər Bürosu tərəfindən təsdiqlənmiş sərgilər üç növdən ibarətdir: universal, beynəlxalq və bağçılıq. Onlar, adətən, üç həftədən altı aya qədər davam edir. İlk Ümumdünya Sərgisi Böyük Britaniya şahzadəsi Konsort Albertin təşəbbüsü ilə 1851-ci ildə Londonun məşhur Hayd-parkında keçirilib. Sərgi cəmiyyətin bir çox aspektlərinin, o cümlədən, incəsənət və dizayn təhsilinin, beynəlxalq ticarətin və əlaqələrin, həmçinin, turizmin inkişafına təsir edib. 1851-ci ildə yarandığı gündən bəri Ümumdünya sərgilərinin təbiəti üç dövrə bölünür: sənaye dövrü, mədəniyyət mübadiləsi dövrü və milli branding dövrü.

Ümumdünya Sərgisi bütün mədəniyyətlərə bərabərlik və hörmət prinsipinə əsaslanan müxtəlifliyi sərgiləmək üçün bir imkandır. Bu sərgilər qlobal müzakirələr və əməkdaşlıq üçün bütün beynəlxalq ictimaiyyəti nadir bir məkanda bir araya gətirir. Azərbaycan 2000-ci ildən etibarən "Expo" hərəkatının fəal üzvüdür. Ölkəmiz ilk dəfə "Hannover Expo 2000" sərgisində iştirak edib. Respublikamızın "Milan Expo 2015"dəki pavilyonunu sərgi günlərində 3 milyondan çox insan ziyarət edib. Türkiyədə təşkil olunan "Antalya Expo 2016" Beynəlxalq Botanika Sərgisində də Azərbaycan milli pavilyonu iştirakçılarda böyük maraq doğurub. Qazaxıstanda keçirilən "Astana Expo 2017" Beynəlxalq Sərgisində isə ölkəmiz "Enerji Yurdu - keçmişdən gələcəyə daşınan enerji" konsepsiyası əsasında hazırlanan pavilyonla təmsil olunub. Azərbaycan iştirak etdiyi sərgilərdə Beynəlxalq Sərgilər Bürosu tərəfindən mükafatlandırılıb.

Noyabrın 14-də isə Parisdə Azərbaycanın paytaxtı Bakının Beynəlxalq Sərgilər Bürosunun

2025-ci ildə keçiriləcək Ümumdünya Sərgisinə namizəd şəhər olması münasibətilə qəbul təşkil edilib. Tədbirdə iştirak edən Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva çıxış edərkən diqqətə çatdırıb ki, ölkəmiz qitələrin və sivilizasiyaların kəsişməsində yerləşib. Avropa və Asiyanın qovuşuğunda yerləşən Azərbaycan Şərqlə Qərb, Şimal ilə Cənub arasında ticari, siyasi və mədəni körpü rolunu oynayır. İki min il ərzində Qədim İpək Yolu bugünkü Azərbaycandan keçib. Ümumdünya Sərgisi kimi bu yol bilik və bacarıqların paylaşılması üçün əhəmiyyətli bir dəhliz olub. Bu, ölkəmizin tarixini, mədəniyyətini və tolerant imicini formalaşdırıb.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva vurğulayıb ki, Azərbaycan hazırda dünyanın üzlaşdığı bir çox ciddi problemlərin daha səmərəli həll olunmasına imkan verəcək müxtəlif mədəniyyətlərə və dinlərə mənsub olan insanlar arasında daha yaxşı anlaşmanı təşviq etmək üçün beynəlxalq platforma yaradır. Tariximiz və bugünkü realıq bunun mümkünlüyünü sübut edir. Bunu Azərbaycanın təşəbbüsü ilə başlanan və BMT, UNESCO, Avropa Şurası, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı, Ümumdünya Turizm Təşkilatı və ISESCO kimi beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən dəstəklənən Dünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu da təsdiqləyir. Bu siyasətə uyğun olaraq Azərbaycanda 2016-cı il "Multikulturalizm İli", 2017-ci il isə "İslam Həmrəyliyi İli" elan edilib. 2015-ci ildə keçirilən I Avropa Oyunları və bu ilin əvvəlində təşkil olunan IV İslam Həmrəyliyi Oyunları Azərbaycanın mədəniyyətlərarası dialoqa verdiyi yüksək töhfədir.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti ölkəmizin bu universal platformaya ev sahibliyi iddiasının səbəblərini də açıqlayıb. Bildirib ki, Azərbaycan yüksələn xətlə inkişaf edən dövlətdir və indi ölkəmizin iddiası 2025-ci ildə Ümumdünya Sərgisinə ev sahibliyi etmək və bütün dünyanı qəbul etmək hüququnu qazanmaqdır: "Bizim "İnsan kapitalının inkişaf etdirilməsi, daha yaxşı gələcəyin qurulması" mövzusu, həqiqətən, hamını narahat edən bir məsələdir. Bu mövzu dövrümüzün əsas çağırışını - texnologiyanın və artan bağlılığın bə-

şəriyyəte təsirini əhatə edir. "Bakı Expo 2025" sərgisində, düşünürük ki, texnologiyadan daha uzağa baxmaq, diqqətimizi rəhbərlərdən sırayı vətəndaşlara yönəldərək iqtisadiyyatların, cəmiyyətlərin və yaradıcılığın aparıcı qüvvəsi olan insanlar üzərində cəmləşdirmək mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək".

Azərbaycan insanları dünyada ən güclü resurs olan insan kapitalını universal müzakirəyə çıxaracaq. Bakıda keçiriləcək Ümumdünya Sərgisi Beynəlxalq Sərgilər Bürosuna yeni bazarda yeni auditoriya ilə təmasa girmək imkanı verəcək. Bu sərgi yeni bölgədə, yeni dövrdə yeni bir tarix yazmaq imkanı yaradacaq. Bu sərgi, həmçinin, Azərbaycan xalqına ölkəmizin Beynəlxalq Sərgilər Bürosunun mümkün olan ən yaxşı tərəfdaşlarından biri ola biləcəyini nümayiş etdirmək fərsətini verəcək: "Azərbaycan bu universal platformaya ev sahibliyi etmək üçün ən yaxşı məkanlardan biridir. Təklifimiz uğurlu olarsa, Bakı bütün Şərqi Avropa, Qafqaz və Xəzər hövzəsi regionunda Ümumdünya Sərgisinə ev sahibliyi edəcək ilk şəhər olacaq".

Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycanın sərgi məkanının yaradılmasına və istismarına bütün lazımi vəsaiti ayırmağa, həmçinin, inkişaf etməkdə olan ölkələrin sərgidə iştirakını dəstəkləməyə hazır olduğunu vurğulayıb. Sonda isə Ümumdünya Sərgisinə ev sahibliyi etmək üçün Azərbaycanın təklifini dəstəkləmək məqsədilə əsas məqamları bir daha diqqətə çatdırıb:

- Azərbaycanın müxtəlif dinlərə və etnik mənşəyə mənsub olan in-

- Zəngin mətbəxi, xoş iqlimi və ənənəvi qonaqpərvərliyi, əlbəttə ki, ölkənin üstünlüyüdür.

- Azərbaycanın hazırda 50 böyük şəhərlə hava əlaqəsi var, 2025-ci ilə qədər bu rəqəm 100-ə çatdırılacaq.

Bütün bunlar, bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycanın paytaxtının "Expo 2025" Ümumdünya Sərgisinə namizəd şəhər olması təsadüfi deyil.

Bakı sərgisi 26 illik müstəqillik dövründə Azərbaycanın əldə etdiyi nailiyyətlərin tanınması üçün daha bir imkan olacaq. Bu, həmçinin, bütün gənc və müstəqil ölkələr üçün çox güclü bir stimül olacaq. 2025-ci ildə Ümumdünya Sərgisini təşkil etmək Azərbaycanın səmimi istəyidir. Mehriban xanım Əliyevanın söylədiyi kimi, əgər Azərbaycan bu şərəfə layiq görülsə, Odlar Yurdu bütün dünyanı Azərbaycanda və gözəl şəhərimiz olan Bakıda qürurla qarşılayacaq. Bu tədbir də yüksək hazırlığı ilə yadda qalacaq. Çünki Azərbaycanın artıq beynəlxalq tədbirlərə necə ev sahibliyi etdiyi dünya birliyinə məlumdur. İlk Avropa Oyunları və IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında, "Eurovision"da yüksək səviyyəli təşkilatçılıq buna əyani sübutdur. Bu sərgi bəşəri müxtəlifliyi təmin edəcək və bütün millətlərə iştirak etmək imkanı yaradacaq. Bu təşəbbüs cəmiyyətin bütün təbəqələri tərəfindən dəstəklənir və 20 mindən çox könüllü "Expo 2025" sərgisində Azərbaycanın əsas gücü olacaq. Həmçinin, hava limanına yaxın, bütün nəqliyyat infrastrukturunu təmin edilmiş 200 hektarlıq məkanda böyük "Expo" kəndi salınacaq. Ərazi rəmzi olaraq səkkizgüşəlidir. Gələcək üçün ümid və istək nümunəsi olan bu rəmz Azərbaycanın müxtəlifliyini tərənnüm edir. "Expo 2025"dən sonra isə yaradılacaq infrastruktur şəhərimizin gözəl guşələrindən biri olacaq. Azərbaycan "Bakı Expo 2025" sərgisini mayın 10-dan noyabrın 10-dək təşkil etmək təklifini irəli sürüb. Sərginin mövzusu isə "İnsan kapitalını inkişaf etdirək, daha yaxşı gələcək quraq" olacaq.

"Səs" Analitik Qrupu

Məhəmməd Füzulinin oğlu Fəzlinin şeirləri tapılıb

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu direktorunun müavini, filologiya elmləri doktoru Paşa Kərimov Ankara Milli Kitabxanasında dahi şairimiz Məhəmməd Füzulinin oğlu Fəzlinin iki qezəlini, bir təkbeytini, iki misrasını aşkarlayıb.

Əlyazmalar İnstitutundan AZƏRTAC-a bildirilib ki, Fəzli Kərbəladə doğulub, mədrəsə təhsili görüb, ərəb, fars və Azərbaycan dillərində şeirlər yazıb. Lakin şairin divanı bizə gəlib çatmayıb. Müasirləri onun müemna janrında şeirlər yazdığını, mənzum tarix söylədiyini bildiriblər. Fəzlinin yeni tapılmış şeirləri əlyazma qaynaqlarında onun yeni əsərlərinin üzə çıxarılacağına ümidləri artırır.

Xalçaçılığın inkişafına dövlət qayğısı artır

Tarixi qədim dövrü əhatə edən xalçaçılıq sənəti müxtəlif dövrlərdə inkişaf dövrünü yaşayıb və yaşadığımız yüzillikdə dünya mədəni irsində yer alıb. Nadir sənət nümunələrindən olan xalçaçılıq sənətinin YUNESKO-nun dünyanın şah əsərləri sırasına yer alması bu sənət növünün dünya dövlətləri tərəfindən, birmənalı olaraq qəbul edilməsinin göstəricisidir.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO-nun və İSESKO-nun Xoşməramlı Səfiri Mehriban xanım Əliyevanın səyləri sayəsində bu istiqamətdə görülən işlər Azərbaycanın tarixi, onun minilliklərin kəsiyində yaşanılan reallıqları, inkişaf prosesi daha da geniş coğrafi məkanda vüsət almaqdadır. Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və layihələri əsasında Muğam sənətinin, Aşıq sənətinin, Novruz bayramının, Tar ifaçılıq sənətinin və s. YUNESKO-nun "Bəşəriyyətin Qeyri-maddi Mədəni İrsinin Repräsentativ Siyahısı"na daxil edilməsi bunun əyani ifadəsidir. Qeyd olunan dəyərlərdən sonra Azərbaycan xalçasına göstərilən diqqət bu sənət növünün möhtəşəmliyini dünyaya təqdim etməyə doğru yönəlib. Xalçaçılıq sənəti dünyanın bir sıra ölkələrində yayılmış olsa da, əlbəttə ki, bu sənət növünün beşiyi Azərbaycandır. Burada toxunan və istehsal edilən xalçalar dünyada müqayisə edilməyən nümunə təqəbul olunur.

AZƏRBAYCAN XALÇASI MÜASİR DÖVRÜMÜZDƏ TƏDQIQ EDİLİR, ONUN TARIXİ VƏ ÇEŞİDLƏRİ ÖYRƏNİLİR

Xalçaçılığın istehsalı, tərtibi zahirən bir qədər asan görünərsə də, onu yaradanların gərgin əməyinin çətinliyi dərk olunmalıdır. Azərbaycan xalçasının ənənələrini qorumaq ümumxalq işidir. Azərbaycanın vizit kartına çevrilən xalçaçılıq sənəti müasir həyatımızda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyevin apardığı məqsədyönlü siyasəti və xalqımızın mədəniyyətinə göstərdiyi yüksək qayğısı, həmçinin, Azərbaycan Qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinin qorunması və beynəlxalq səviyyədə təbliği məqsədilə Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti, YUNESKO və İSESKO-nun Xoşməramlı Səfiri Mehriban Əliyevanın təşəbbüsləri və dəstəyi ilə həyata keçirilən silsilə tədbirlər nəticəsində bu uğurlu milli mədəniyyət və incəsənət tariximizə yazılmaqdadır. Bu gün biz Azərbaycan dövlətinin və həmçinin, Heydər Əliyev Fondunun Azərbaycan mədəniyyətinin qorunması və təbliği istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlər nəticəsində Azərbaycan xalça sənətini dünyanın qeyri-maddi mədəni irsinin inciləri sırasına görürük. Bu hadisə beynəlxalq səviyyədə xalça sənətinin Azərbaycan mədəni irsinin ən qədim nümunələrindən biri olduğunu bir daha təsdiqləyir.

Azərbaycan xalçası müasir dövrdə tədqiq edilir, onun tarixi, çeşidləri öyrənilir və milli sənətimizə qarşı

yaranan xoşagəlməz hallar aradan qaldırılır. Bu baxımdan, işlər dövlət səviyyəsində davam etdirilir. Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyevin Sərəncamı əsasında inşa olunan Xalça Muzeyi də dövlət rəhbərinin Azərbaycan xalçasının dünya miqyasında yetərincə təbliğinə və tanınmasına yönəlib. Dənizkənarı Milli Parkın ərazisində Azərbaycan Xalçası və Xalq Tətbiqu Sənəti Dövlət Muzeyi fəaliyyət göstərir.

AZƏRBAYCAN XALÇASI BU GÜN ÖZ ADI İLƏ ŞÖHRƏTLƏNİB

Dünyanın şah əsərləri sırasında Azərbaycan xalçasının adının hallanması artıq bir çox cəhd və qərəzli mövqelərin qarşısına bir səddir. Bütün dünya Azərbaycan xalçasını, birmənalı olaraq qəbul edir. Milli sənətimiz beynəlxalq səviyyədə təbliğ olunur və Sovet dövründə Qafqaz xalçası kimi tanınan Azərbaycan xalçası bu gün öz adı ilə şöhrətlənib.

Müasir dövrdə respublikanın rayon və kəndlərində xalça sənəti ənənələri ayrı-ayrı xalça ustaları tərəfindən davam etdirilir. Onların ənənəvi çeşnilərdə toxuduqları xalçalarda klassik kompozisiyalara yaradıcı münasibət qabarıq şəkildə özünü göstərir. Eyni zamanda, xalçaçılıqda yeni-yeni kompozisiyalar və naxış elementləri meydana gəlir. Yeni yaranan çeşnilərdə nisbətən əyri xətlərlə işlənmiş nəbati naxışlara, insan, heyvan, quş təsvirlərinə, lirik və romantik üslubda yaradılmış şüjetli kompozisiyalara meyil üstündür.

Xalça sənətinin digər bir qolu peşəkar rəssamlar tərəfindən davam və inkişaf etdirilir. Onların yaratdıqları yeni ornament və çeşnilər əsasında toxunan xalçalar klassik kompozisiyaların zənginləşdirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu xalçaların kompozisiya, rəsm həlli və koloritində bəzən klassik kanonların pozulmasına baxmayaraq, müxtəlif bədii və texniki vasitələr mövzunun açılmasına kömək edir.

"XALÇAÇILIQ BİZİM MİLLİ SƏNƏTİMİZDİR, EYNI ZAMANDA XARİCİ BAZARLARA ÇIXIŞI OLAN MƏHSULDUR, ÖLKƏMİZƏ

VALYUTA GƏTİRƏN SAHƏDİR...

Azərbaycanda xalçaçılığın inkişafı üçün mühüm tədbirlər davamlı olaraq həyata keçirilir. Xalçaçılıq sənəti texniki-peşə məktəblərində, uşaq rəsm qalereyalarında və digər yerlərdə öyrədilir. Xalçaçılığın inkişafı istiqamətdə çox ciddi addımlar atılıb. Yeni xalçaçılıq fabrikləri istifadəyə verilir. Cari ildə 10 xalça fabrikinin istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur ki, artıq onlardan ikisi açılıb. Növbəti fabriklər isə yaxın zamanda istifadəyə veriləcək. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin çıxışlarının birində vurğuladığı kimi, gələn il də bölgələrdə təqribən 10-a yaxın fabrik açılacaq: "Xalçaçılığın çox böyük potensialı var. Dövlət vəsait ayırıb, bütün bu fabriklər dövlət hesabına tikilir, həm dəzgahlar, həm də bütün digər avadanlıq dövlət vəsaiti hesabına alınır. Biz bütün istehsal zəncirini ardıcılıqla yaratmalıyıq. Bu, çox müsbət irəliləyişdir. Xalçaçılıq bizim milli sənətimizdir, eyni zamanda, xarici bazarlara çıxışı olan məhsuldur, ölkəmizə valyuta gətirən sahədir, işsizliyi, xüsusilə, qadınlar arasında işsizliyi aradan qaldıran sahədir".

Cənab Prezidentin göstərişi ilə müxtəlif bölgələrdə yun qəbulu məntəqələri də açılacaq: "Bu məsələ təhlil edildi və gördük ki, burada da xəotik bir vəziyyət yaranıb. Bizim cəmi bir və ya iki yerdə yun qəbulu məntəqəmiz var. Onlar da ehtiyatda deyil ki, heç olmasa idi, bəlkə bundan yaxşı idi. Ona görə, yeni, müasir məntəqələr yaradılacaq. Rayonlar müəyyən edilib, vəsait nəzərdə tutulub...".

Xalçaçılıq sənətinin inkişafı istiqamətində ardıcıl işlər görülməkdədir. Gələn il Sumqayıt şəhərində əyirici-boya fabrikinin tikintisi nəzərdə tutulur. Bu məqsəd üçün artıq vəsait ayrılıb. "Ümid edirəm, gələn il fabrikin açılışı olacaq ki, biz həm boyadan, həm də iplikdən xarici asılılığa son qoyaq", - deyən Azərbaycan Prezidenti bundan sonra xarici bazarlara çıxışın təmin edilməsini vurğulayıb: "Bunun üçün yəqin ki, sərğilərdə və beynəlxalq tədbirlərdə daha fəal iştirak etməliyik. Həmçinin, reklam xarakterli tədbirlər də görülməlidir ki, Azərbaycan öz milli sənətini dünyaya təqdim etsin".

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

"Global Firepower": Azərbaycan dünyanın neft ehtiyatı ilə zəngin 20-ci ölkəsidir

Azərbaycan neft ehtiyatı ilə zəngin dünyanın 20-ci ölkəsidir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə dünyanın neft ehtiyatına görə ən zəngin ölkələrinin yer aldığı "Global Firepower" in 2017-ci ilə dair hesabatında deyilir. Sıralamada Azərbaycan 7 milyard barrel neft ehtiyatı ilə 20-ci pillədə qərarlaşıb.

Siyahıya 300 milyard barrel neft ehtiyatı ilə Venesuela başlıq edir. Üçlükdə 269 milyard barrel ehtiyatla Səudiyyə Ərəbistanı və 171 milyard barrelə Kanada qərarlaşıb.

İlk onluqda isə müvafiq olaraq 157,8 milyard barrel - İran, 143 milyard barrel - İraq, 104 milyard barrel - Küveyt, 98 milyard barrel - Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, 80 milyard barrel - Rusiya, 48,3 milyard barrel - Liviya, 37 milyard barrel - Nigeriya var.

ABŞ 36,5 milyard barrel neft ehtiyatı ilə 11-ci, Qazaxıstan 30 milyard barrelə 12-ci, Çin isə 25 milyard barrel ehtiyatla 13-cü sırada yer alıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda bu günə dəqiqləşdirilmiş çıxarıla bilən neft-kondensat ehtiyatı 1,5 milyard ton, qaz ehtiyatı isə 2 trilyon 550 milyard kubmetr həcmindədir. Proqnozlaşdırılan neft ehtiyatı 2 milyard ton, qaz ehtiyatı isə 3 trilyon 450 milyard kubmetrdir. Başqa sözlə, Azərbaycanda bu günə dəqiqləşdirilmiş çıxarıla bilən karbohidrogen ehtiyatı neft ekvivalentində 4 milyard 50 milyon ton, proqnoz karbohidrogen ehtiyatı isə neft ekvivalentində 5 milyard 450 milyon tondur. Beləliklə, bizim ümumi karbohidrogen ehtiyatlarımız şerti yanacaqda 9,5 milyard ton həcmində qiymətləndirilir.

Türkiyəli nazir: TANAP layihəsinin 80 faizdən çoxu icra edilib

Bu vaxtadək Trans-Anadolu qaz boru kəməri (TANAP) layihəsinin ümumilikdə 80 faizdən çoxu icra olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Türkiyənin energetika və təbii sərvətlər naziri Berat Albayrak deyib.

Nazir qeyd edib ki, Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac xam neft boru kəməri uğurla həyata keçirilir və 10 ildən artıq müddətdə fəaliyyət göstərir. Azərbaycan təbii qazını Türkiyəyə və Avropa bazarına çatdıracaq TANAP-a gəldikdə isə layihənin 80 faizdən çoxu yekunlaşıb. Bu baxımdan TANAP, Trans-Adriatik boru kəməri (TAP) və digər layihələr başa çatdıqdan sonra bir çox Avropa ölkəsində enerji təchizatının təhlükəsizliyi təmin ediləcək.

Ümumtəhsil müəssisələrinə müsabiqə yolu ilə 198 nəfər direktor vəzifəsinə işə qəbul edilib

Ümumtəhsil müəssisələrinin direktoru vəzifəsinə səriştəli və peşəkar şəxslərin seçilib yerləşdirilməsi məqsədilə üçmərhələli (elektron ərizələrin qəbulu, imtahan və müsahibə) müsabiqə təşkil olunub və 198 nəfər direktor vəzifəsinə işə qəbul edilib.

Təhsil Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, 2017-2018-ci dərs ili üçün müəllimlərin işə qəbulu üzrə təşkil olunmuş müsabiqədə isə 49 min 335 nəfər miq.edu.az saytında qeydiyyatdan keçib. Onlardan 47 mini test imtahanına buraxılıb. Test imtahanında 40 min nəfər iştirak edib. Müsabiqənin birinci turunun nəticəsinə görə, müddətsiz müqavilə ilə işə qəbul edilənlərin sayı 4 min 454 nəfər olub. İkinci turun nəticəsinə görə isə 1058 nəfər işə qəbul olunub.

Ermənistan hakimiyyəti o zaman ayılacaq ki...

Sarqis Artsruni: “İnqilab bu ölkənin qapısını döyəcək”

Ermənistanın müxtəlif ictimai-siyasi dairələri son zamanlar regionda, xüsusilə, qonşu İranda baş verən hadisələr fonunda ölkədə yeni qarşıdurmaların yaşanması ehtimallarını qiymətləndiriblər. Daha dəqiq desək, Serj Sarkisyanın uğursuz siyasəti əsnasında bəzi fikirlər maraqlıdır. Bu haqda ölkənin aparıcı informasiya saytlarından olan “1in.am”-in rusdilli analitika bölməsində siyasi şərhçi Sarqis Artsruni yazıb.

“Ermənistan üçün belə bir təhlükə yoxdur” - bildiren daşnak deputatın fikirləri ilə razılaşmadığını ortaya qoyan siyasi şərhçi S.Artsruni A.Vardanyanın yalnız nəzəri cəhətdən doğru dediyi qənaətdədir. Məsələn üçün, Ermənistan parlamentinin “Daşnaksütyun” fraksiyasının katibi Aqavan Vardanyanın “news.am”-a verdiyi müsahibəsi ətrafında siyasi təhlil aparən S.Artsruniyə görə, narazı xalq qiyam qaldıra bilər, ancaq erməni müxalifəti də bu cəhətdən zəfirdir. Maraqlıdır, bəs daşnak fraksiyasının katibi A.Vardanyan bu barədə nə deyib?

“Mümkündür ki, hansısa qruplaşma cəhdlər edə bilər, ancaq bu siyasi proseslərə elə də ciddi təsir göstərə bilməyəcək”- deyə sualları cavablandıran Vardanyan bu

ilin apreldə Serj Sarkisyanın prezidentlik dövrünün bitməsi və yeni konstitusiyaya islahatlarının tətbiqi zamanı müxalifətin etiraz aksiyalarına başlayacağı mümkünlüyünü şərh edərkən bildirib. Buna baxmayaraq, A.Vardanyan hesab etməyib ki, erməni müxalifəti sözügedən hadisələr prosesində ciddi güc ortaya qoyaraq, həmin prosesləri poza bilər. “Ermənistan üçün belə bir təhlükə yoxdur” - bildiren daşnak deputatın fikirləri ilə razılaşmadığını ortaya qoyan siyasi şərhçi S.Artsruni Vardanyanın yalnız nəzəri cəhətdən doğru dediyi qənaətdədir. SİTAT: “Vardanyan, əlbəttə ki, nəzəri cəhətdən doğru deyir, çünki obyektiv analizlər göstərir ki, hazırda Ermənistanda hakimiyyətin 2018-ci il planlarını poza biləcək, bir dənə də olsun, siyasi güc yoxdur. Serj Sarkisyanın istefasını tələb edən və baş nazir olması perspektivlərinin qarşısını almağa çalışan güclər, həmin güclərdir ki, onlar parlament seçkilərində ya məğlub oldular, ya da cüzi uğur qazana bildilər - yeni hakimiyyətin dəyişikliyinə nail olmağı bacarmadılar”.

Siyasi şərhçi Artsruni Ermənistan iqtidarının siyasətini, Afrika-Asiya siyasi mədəniyyətinə uyğun olduğunu yazaraq, qeyd edib ki, bu cür siyasət, dərin mənada və kifayət qədər təhlükəlidir. S.Artsruni ötən ilin aprelinde keçirilən seçkiləri əsas götürərək

bildirib: “Bu gün hakimiyyətlə müxalifət arasında olan “konsensus” müxalifət liderlərinin həbslərindən, onların ofislərinə olan basqınlardan daha qorxuludur”. Bu baxımdan, Artsruni müxalifətin deyil, məhz xalqın və cəmiyyətin oyundankənar vəziyyətdə qalması qənaətini ortaya qoyub.

S.Artsruni A.Vardanyanın bu məsələdəki fikirlərini yanlışlığını ortaya qoyaraq yazır: “Digər tərəfdən, Aqavan Vardanyanın optimizmi ya azömlüdür, ya da aldadıcıdır, çünki ərəb ölkələrinin, eləcə də, bugünkü İranın təcrübəsi göstərir ki, oyundan kənar qalan xalqın və cəmiyyətin davranışları deyilməyəcək dərəcədə təhlükəli olur”.

“PPX alayının ələ keçirilməsi bir siqnal idi, ancaq görüldüyü kimi, hakimiyyət nümayəndələri bundan bir nəticə hasil etməyərək, dərs çıxarmayıblar”

Artsruni buna misal kimi, Serj Sarkisyan iqtidarının cəmiyyətlə kompromisə getməsi üçün xalqı dilənçi payı ilə aldatmasını, aşağı

göləyərək, təhqir etməsini sərgiləyən faktları əsas götürüb və xalqın bundan sonra aldanmayacağını mümkünlüyünü də yazıb.

“Cəmiyyətin alçaldılması, xüsusilə, real müxalifətin olmaması vəziyyətində bu cür siyasətin yürüdülməsi heç bir konstitusiyaya müddəalarına cavab vermir”-deyə yazan şərhçi “Sasna-Srer” hadisələrini xatırladı: “PPX alayının ələ keçirilməsi bir siqnal idi, ancaq görüldüyü kimi, hakimiyyət nümayəndələri bundan bir nəticə hasil etməyərək, dərs çıxarmayıblar. Bənzər hadisələrdə xarici ölkələrin təcrübəsini xatırlatmaq da səmərəsizdir, çünki hakimiyyət yalnız o halda ayıla bilər ki, inqilab Ermənistanın qapısını döysün. Bu ərazilərdə Donald Tramp bildirib ki, İran xalqının azadlığa və çörəyə ehtiyacı var. Bu, bilavasitə Ermənistan xalqına da aid olan ifadələrdir”.

Beləliklə, Ermənistan parlamentinin “Daşnaksütyun” fraksiyasının katibi Aqavan Vardanyanın ölkədə ciddi qarşıdurmaların baş verməsi ehtimallarına inanmaması ətrafında fikirlərinə qarşı tamamilə əks fikirlər yazan və bu fikirlərini real faktlarla əsaslandıran siyasi şərhçi və jurnalist S.Artsruni Ermənistanın inqilab ərəfəsində olmasının mümkünlüyünü əminliklə bildirib.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

“Uğursuzluq müxalifətin alın yazısı və fəaliyyət kredosudur”

Elşən Musayev: “Müxalifət düşərgəsində Əli Kərimlinin özü kimi ambisioz, nankor və dostu arxa çevirən adam yoxdur”

- Elşən müəllim, 2017-ci il müxalifət üçün son dərcə uğursuz oldu. Amma 2018-ci ilə ümidlə baxan müxalifətin hər hansı nəticə əldə etməsi nə dərəcədə real görünür?

- İnanmıram ki, Azərbaycanın radikal müxalifəti 2018-ci ilə ümidlə baxır. Sadəcə, imitasiya edirlər. Vəssalam. Yoxsa artıq ölkədə 5 yaşlı uşağa da məlumdur ki, radikal müxalifət çoxdan tarixin arxivinə gömülüb. Həm də öz ucbatlarından. Uğursuzluq isə müxalifətin alın yazısı və fəaliyyət kredosudur. Çünki nə xalqla nə də tərəfdaşları ilə səmimi deyillər, heç zaman da olmayıblar. Həmişə yalnız seçkiyə yaxın radikal müxalifətin yadına düşüb ki, siyasətçidirlər. O da kənardan qrant yığmaq üçün. Belələri xalqda ikrah doğurur. Ona görə də, hər seçkidə biabır olurlar. Amma gördüyünüz kimi, pulları da həmişə var. Erməni lobbisi Azərbaycanın dağıdıcı müxalifət qanadını heç vaxt tək qoymur. İndi də haqqında danışdığınız ümidlə, ona görə imitasiya edirlər ki, mövsümdə yaxşı pul yığınsınlar.

- Müsavat və AXCP kimi dağıdıcı partiya liderləri, daha çox populist bəyanatlarla çıxış etməklə, siyasi dividendə qazanmağa cəhd edirlər. Sizcə, bu cür yol tutmaq siyasətçiyə nə dərəcədə baş ucalığı gətirə bilər?

- İnsanın real işi olmayanda, həmişə populizmə meyillənir. Populizm Müsavat və AXCP kimi təşkilatların qanına hopmuş bir şeydir. Siyasi dividendə isə söhbət gedə bilməz. Bir daha təkrarlayıram: bunları ölkədə balaca uşaq da tanıyır. Bəzi xarici təşkilatlar isə, artıq pul verməkdən yorulublar. Qalib bir tək erməni lobbisi və onlarla əlaqədə olan məlum təsisatlar. Belələrinin də məqsədi bəllidir - ölkədə iğtişaş yaratmaq. Yəqin fikirləri bəzi postsovet ölkələrinə gedib. Bunlar, ya anlamırlar, ya da anlamaq istəməyirlər ki, həmin məkrli niyyətləri Azərbaycanda tətbiq etmək olmaz. Ölkə-

Müsahibimiz Demokratik Maarifçilik Partiyasının sədri, millət vəkili Elşən Musayevdir

miz Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə elə bir inkişaf yolundadır ki, bu yol bizi ancaq irəli apara bilər. Bütün kənar təsirləri də dəf edəcək gücdür.

- Müsavat və AXCP-ni çökdürən liderlərin şəxsi maraqları olduğunu demək olarmı?

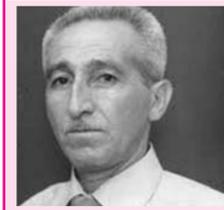
- Onlar nə zaman xalq üçün, millət üçün nə isə ediblər ki? Həmişə öz məqsədləri üçün çalışıblar da. İndi də dəyişən nə isə yoxdur. Siyasətdə uğur gətirən faktor isə əməli fəaliyyət və səmimiyyətdir. Əli Kərimlinin nə fəaliyyətində, nə simasında, nə də danışqlarında səmimiyyətdən əsər-əlamət yoxdur. Get-gədə də ətrafı seyrəlik. Çünki ən sadələvh adam da axırda anlayır ki, beləsindən lider olmaz. Beləsindən, nəinki ölkə, heç şirkət prezidenti olmaz. Ona görə də, seçki vaxtı xalq öz iradəsini ortaya qoyub, Kərimli kimlərinə etimad göstərmir, belələrinə rüsvay edir, onlara öz layiqli olduqları yeri göstərir. 1993-cü ildən bəri bu ölkəyə uğuru Ulu Öndərin yürütdüyü siyasət gətirib. İndi də həmin siyasət Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən layiqli bir tərzdə davam etdirilir. Bu siyasətə alternativ yoxdur. Müxalifət Prezident İlham Əliyev kimi ləyaqətli və güclü liderlə eyni siyasi marafonda mübarizə aparmağa qadir deyil.

- Cəmil Həsənli və Əli Kərimli arasında prezident seçkilərində iştirak etmək üçün “vahid namizəd” adı uğrunda çarpışma gedir. Eyni proses Müsavatda da İsa Qəmbər və Arif Hacı arasında yaşanır. Bu baxımdan, demək olarmı ki, bu ünsürlər vahid mövqeyə gələ bilməyəcəklər və yeni qarşıdurmaların əsası qoyulacaq?

- Onların dördünü də toplasan bir

liderin yerini də verməz. Nəyin mübarizəsini aparırlar? Bütün fəaliyyətləri boyu qarşıdurmada olublar da. Dəyişən nə isə varmı? Müxalifət düşərgəsində Ə. Kərimlinin özü kimi ambisioz, nankor və dostu arxa çevirən adam yoxdur. Yeni provokatorun ən yekəsi odur. Belə bir adam heç imkan verərmə ki, kimsə “vahid namizəd” olsun? 2013-cü ildə Cəmil Həsənlini ortalığa qurbanlıq kimi Ə. Kərimlinin özü atmamışdı, adamı “yaşlı-başlı” vaxtında ortalıqda kukla kimi oynadırdılar. Ya da olsun Müsavat. Sədr dəyişib, amma yenə başda İ. Qəmbər oturur. Niyyə? Çünki bu addım və sədr seçkisi müxalifət düşərgəsindəki qınağa tuş gəlməmək üçün idi. İndi də Hacı düşünür ki, “maddam sədr mənəm, xeyir ola” İ. Qəmbər ortalıqda meydan sulamalıdır? Yeni adı bunun, dadı başqasındır?! Ona görə hikkələnilib. Amma çifayda. Yenə deyirəm: hansı biri olursa olsun, maksimum 200 adamın səsinə toplayacaq. Ağılları olsa, tamam yeni namizədlə iştirak edərlər. Ənənəvi müxalifət liderləri seçkidə 1 faiz də olsun səs toplamaq iqtidarında deyil. Daha artığına ümid etsələr, seçkidə yenə biabır olacaqlar. Siyasət romantikani sevmir.

GÜLYANƏ

Təhmasib Novruzov

Xoş getdin 2017 və ya Yeni il arzularımız

2017-ci il millətimiz üçün əlamətdar hadisələrlə dolu bir il oldu. Mən bu hadisələri sadalamaq fikrindən uzağam. Çünki mətbuatımız da, televiziya da onlardan gen-bol yazıb və danışib. Mənim oxucularım da bu barədə yetərincə məlumatlıdır. Odur ki, qısa bir yazıda həmin bildiklərini təkrar sadalayıb, vaxt almağa nə lüzum? Adətən, evə qonaq gələndə, onun özünü necə aparacağından asılı olmayaraq, “xoş gəldin” deyirik.

Oturuşu-duruşu, səmimiyyəti ilə ev sahibini razı salan qonaq xudahafizləşib gedəndə, onu güclü yola salır və “xoş getdin” deyirik. İllərimiz də beləcə. Həyatımızın nə az, nə çox, düz 365 günlük qonağı idi, gəldi və getdi. Gələndə, xoş qarşıladığımız kimi, gedəndə də, xoş yola saldıq. Yeni millətimizə xeyir-bərəkət, dövlətimizə şərəf, bölgəmizə əmin-amanlıq bəxş edən bir qonağı (oxu: ili) başqa nə cür yola salmalıydıq ki? İndi məmləkətimizə təzə il - 2018-ci il qədəm qoyub. Bu ildən isə gözləntilərimiz daha çoxdur. Hec şübhəsiz, ən böyük gözləntimiz 25 illik həsrətdən sonra, nəhayət ki, bir milyon həmvətənimizin doğma yurd-yuvasına geri dönməsidir. Amma məlumdur ki, bunun üçün təzə il üç vacib şərtin icrasına yardım etməlidir. Birinci şərt, məhvə sürüklənən bu planetin başbülənləri millətlərə və ölkələrə ikili yanaşma xəstəliyindən qurtulmalarıdır. Yoxsa bu siyasətin ən böyük çanağı elə onların özlərinin başlarında çatlayacaq, necə ki, yola saldıığımız ildə bir-iki belə çanaq özünü göstərməyə başladı. İkinci şərt ağır xəstəliyə tutulmuş hayların müalicəsidir ki, bunu da əlverişli olan ATƏT-in Minsk Qrupu deyilən qurum hələ də diaqnozu düzgün qoya bilmir, ya da qoymaq istəmir. Nəhayət, üçüncü şərt də ibarətdir ondan ki, həm Şimal, həm də Cənub qonşularımız xəstə milləti yedirdib-çirəldib üstümüzdə fısqırtmaq əməllərindən əl çəkməlidirlər. Yoxsa bu dəfə savaq yenidən başlasa, onlara da ağır, həm də çox ağır zərbələr dəyəcək. İndi bilmirəm, təzə ilimiz bu üç şərtin ierine yetirilməsinə nail olacaq, ya yox!? Təzə ildən ikinci əsas gözləntimiz odur ki, özünü demokratiya çarçısı kimi qələmə verən bəzi-bəzi dövlətlər bu ölkənin daxili siyasətinə burunlarını soxmaqdan, nəhayət ki, vaz keçsinlər. Demokratiya adı altında bu məmləkəti özlərinin vassalına çevirmək istəyən bu zatlar, hələ də qana bilmirlər ki, bizim insanlar yaxşısını pisdən, əyrini düzdən, haqlını haqsızdan ayırmağı, kimsin kim olduğunu müəyyənləşdirməyi bacaran insanlardı. Biz bəzi-bəzi küyə gedən müsəlman hümmətlərindən deyilik ki, içimizdə “beşinci kolon” yaradıb, bir-birimizə qırdıra bilsinlər bizləri! Müstəqilliyimizi əldə etdiyimiz 27 ildə əgər həmin binəva zatlar bu həqiqəti anlamayıblarsa, bu, ötüb-keçən illərin deyil, özlərinin günahıdır. Amma ümid edək ki, Yeni il onlara bunu anlamaqda yardımçı olacaq. Nədən ki, bu il məmləkətimizdə prezident seçkiləri olacaq. Yenə həmin zatlar (oxu: zati qırıqlar) əl-ayağa düşəcəklər, dolları, avronu, funt-sterlini, frankı, markanı və rublu səpələyəcəklər Avropanın yollarına ki, məmləkət pula susayıb, onların sözünü eşitsin və ölkədə qarışıqlıq sala bilsin. Düzdür, tək-tük özləri kim zatiqırıqlar bizdə də tapılacaq (meşə çaqqalsız olmaz axı!..) ki, yollara səpələnen puldan qapazlasınlar. Və sadəcə onu bacaracaqlar, çünki zatiqırıqların sözünü dinləyəcək ağılsız millət yoxdu bu məmləkətdə. Xülasə, başqa arzularımız da var. Amma hamısını bəri başdan deyib, qədəmlərini yurdumuza yenəcə basan Yeni ilin gözünü qorxutmaq istəmirəm. Hələlik, bu iki arzu ilə sözümlü yekunlaşdırmaq istəyirəm. Amma elə bu iki arzunu gerçəkləşdirərsə, 2018-ci il tariximizə 100 il əvvəlki il qədər əziz düşəcək. Arzularımız çin olsun. AMİN!

“Bloomberg”: OPEC dekabrda gündəlik 32,47 milyon barrel neft çıxarıb

Neft ixrac edən Ölkələr Təşkilatı (OPEC) üzrə neft hasilatı dekabrda sutkalıq 32,47 milyon barrel olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə “Bloomberg”-in analitikləri və neft şirkətlərinə istinadla hazırladığı sorğuda deyilir.

Belə ki, OPEC-ə üzv ölkələr neft hasilatının azaldılması üzrə sazişə dekabrda da sadiq qalıblar. Dekabr ayında Nigeriyada neft hasilatı artıb, Liviyada isə azalıb. Səudiyyə Ərəbistanının neft istehsalı gündəlik 20 min barrel azalaraq 9,95 milyon barrele düşüb. Venesuelanın hasilatı isə 50 min barrel azalaraq gündəlik 1,81 milyon barrel olub. “Bloomberg”ə görə, OPEC-in 12 üzvü neft hasilatının azaldılmasına dair global saziş üzrə öhdəliyə dekabr ayında 121 faiz əməl ediblər.

Bayram günlərində dəmir yolu nəqliyyatı ilə 16 mindən çox sənişinə xidmət göstərilib

Bayram günlərində dəmir yolu nəqliyyatı ilə 16 mindən çox sənişinə xidmət göstərilib. “Azərbaycan Demir Yolları” QSC-nin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, QSC-nin Sənişin daşımaları departamentinin kollektivi Yeni təqvim ili ərəfəsində və istirahət günlərində gücləndirilmiş iş rejimində çalışıb.

Sənişin daşımaları departamentindən verilən məlumatda qeyd edilir ki, bayram günlərində sənişin sıxlığını qismən də olsa azaltmaq üçün ölkə daxilində hərəkət edən sənişin qatarlarına hər gün tələb olunan sayda əlavə vaqonların qoşulması təmin edilib. Bayram günlərində yerli istiqamətdə hərəkət edən sənişin qatarlarına və 38/37 nömrəli Bakı-Tbilisi-Bakı beynəlxalq sürət qatarına ümumi sxemdən əlavə 73 vaqon qoşulub.

5 yanvar 2018-ci il

2018 - ci il müxalifət üçün uğursuzluq vəd edir

Daxili çəkişmələr, ardıcıl xarakter daşıyan partiyalararası qarşıdurmalar müxalifət düşərgəsi üçün xarakterik olan adı hala çevrilib. Qopmaların, istefaların, seçki uğursuzluğunun baş verməsi, məhz daxili durumun son dərəcə gərgin olmasından yaranır. Araşdırmalara və proqnozlara əsaslanaraq, demək olar ki, uğursuzluq 2018-ci ildə də müxalifəti izləyəcək.

Həm də, bu məsələdə müxalifətin xarici məkrli qüvvələrlə iş birliyi quraraq, ölkəmiz və xalqımız əleyhinə iş aparmaları da əleyhləri-nə işləyən başlıca amillərdəndir.

Xarici qüvvələrdən sifariş alan dağıdıcı müxalifət Azərbaycanda kaos yaratmaq, təkmil struktur elementlərinə malik olan və möhkəm əsaslara söykənən siyasi sistem sabitliyini sarsıtmaq üçün ən müxtəlif çirkin vasitə və üsullardan istifadə etməkdən çəkinmir. Bu da dağıdıcı müxalifətin yaramaz siyasətinin dəyişməsinin mümkün olmadığını göstərir. Bu fəaliyyət yolunu daha çox Müsavat və AXCP rəhbərliyinin tutduğu müşahidə olunur. Yeni Əli Kərimli, İsa Qəmbər və Arif Hacıli maliyyə yardımı əldə etmək üçün xarici maraqlı qüvvələrin əlahtıları rolunda çıxış edirlər. Məlumata görə, dağıdıcı ünsürlər 2018-ci ildə keçiriləcək prezident seçkilərinə hazırlıqla bağlı "SOROS" və "Fredoum Hous" təşkilatından 1 milyon 280 min dollar alıblar.

Əli Kərimlinin mənəviyyətsizlik simvolu olmasını sübut etməyə ehtiyac yoxdur

AXCP sədri Ə. Kərimli bu günədək məkrli siyasi fəaliyyəti ilə hər an Azərbaycanın milli maraqlarını satmağa hazır olduğunu nümayiş etdirib. O və müttəfiqləri yalançı, qısa ömürlü birliklər yaradaraq pafoslu çıxışlar edir, əslində isə, bir-birilərindən xarici pulverənlərə kompromat ötürmək uğrunda mübarizə aparırlar. Hər bir tərəf bu mübarizədə önə çıxmaq barədə düşünür və bu məqsədlə əlindən gələni edir. Bu baxımdan, o, satqın və xəyanətkardır. Bunu uzun müddət Ə.Kərimli ilə bir cəbhədə təmsil olunanlar da bəyan ediblər. AXCP sədri tək öz xalqına, vətəninə deyil, amalina, məsləkinə, dostluğuna, yoldaşlığına qarşı da xəyanət yolu tutub. AXCP sədri Ə.Kərimlinin mənəviyyətsizlik simvolu olmasını isbat etməyə ehtiyac yoxdur. Çünki onun Azərbaycana qərəzli mövqedə dayanandan, xarici ölkələrin əlində fiqura çevrilməsi, tənqidatçı qüvvələrlə birgə çalışmasını təsdiqləyən çoxsaylı faktlar mövcuddur. "Siyasi karyerasında", xüsusilə, ermənilərlə işbiriyini təsdiq edən amillər istənilən qədərdir və bu barədə onun əməllərinin sübutu ehtiyacı yoxdur. Dağıdıcılıq, ziyankarlıq, xəyanət missiyasını daim tətbiq edərək düşərgədə qarışıqlıq yaradan Ə.Kərimlini silahdaşları belə heç vaxt önəmli fiqur kimi qəbul etmirlər. Azərbaycanda "Demokratiyanın İnkişafı Fondu"ndan aldığı pulları mənimşəyərək, başqalarına böhtan atmaqla məşğul olan, bu "siyasətçi" həmişə şəxsi maraqlarına görə dövlətçiliyimizə xələl gətirir. Alternativ AXCP-nin sədri Razi Nurullayev Ə.Kərimlinin, hətta xalqına, eləcə də, ətrafında olan insanlara da qənim kəsildiyini bildirib: "Ə.Kərimli cəmiyyətdə parlaq istəyən insanları görəndə, qısqanclıq

onu boğurdu. O, insanlara qarşı bütün çirkin "resurs"larını işə saldı. Biz də özümüzü müdafiə etmək və partiyayı qorumaq üçün hərəketə keçdik. Bu gün mənim üçün və partiyamın üzvləri üçün Ə. Kərimli AXCP-dən uzaqlaşdırılmış bir şəxsdir. O, artıq "Yurd" sədridir. AXCP buradadır".

R.Nurullayev Müsavat partiyasının da hazırkı acınacaqlı durumda olmasına münasibət bildirib: "Müsavatdan da xeyli qopmalar oldu və kütləvi istefalar başladı. Oradan çıxanların da hərəsi bir partiyaya getdi. Bu gün Müsavat partiyasının nüfuzu yoxdur".

"Yurddaş" partiyasının sədri Mais Səfərlidə "Səs" qəzetinə verdiyi açıqlamasında bildirib ki, Müsavat və AXCP kimi partiyalar mitinqlər planlaşdırmaqla özlərinə tərəfdar toplaya biləcəklərini düşünürlər: "Azərbaycan cəmiyyəti olduqca düşüncəlidir. Yeni Azərbaycan cəmiyyəti pisi yaxşıdan ayırmağı bacarır. Ölkə vətəndaşları radikal müxalifət qüvvələrinin çağırışlarına, bir qayda olaraq, keçirilən mitinqlərə rədd cavabı verirlər. Bu dəfə də radikal müxalifət təmsilçiləri tərəfindən planlaşdırılan mitinqlər uğursuzluğa düşər olacaq. Çünki həmin qüvvələrin heç bir siyasi gücü yoxdur ki, nəyəse nail ola bilsinlər".

Müxalifət ictimai nifrətə və qınağa layiqdir

Müxalifət düşərgəsində təmsil olunan ünsürlərin fəaliyyəti ancaq milli maraqları satmağa hesablanıb. Bu baxımdan, belə müxalifət haqlı olaraq, ictimai nifrətə və itihama layiqdir. Dağıdıcı müxalifətin pozuculuğu və tənqidatçılara hesablanan siyasəti, bir daha onu deməyə əsas verir ki, onlar xalqa və dövlətə düşmən kəsiblər. Yeni öz məkrli planlarını və eləcə də, xarici qüvvələrin pozuculuğa yönələn sifarişlərini yerinə yetirmək üçün şeytanla belə əməkdaşlıq münasibətləri qurmaqdan çəkinməzlər. Bununla da, bir daha əminliklə demək olar ki, xalqdan ayrı düşən dağıdıcı müxalifətin sağlam fəaliyyət yolu tutması və ya fəaliyyət göstərməsi mümkün deyil. Partiya sədrlərinin yeniləri ilə əvəzlənməsi də heç nəyi dəyişməyəcək. Çünki indiki partiya liderlərinin qərəzli təbliğatları ilə zəhərlənən sədrliyə yeni namizədlər postlarından oturdudan sonra xələflərindən fərqli siyasət aparacaqları inandırıcı deyil. Bu baxımdan, hazırkı müxalif partiyaları fəaliyyətlərini dayandıra və ya başqa partiyalara transfer olunana qədər, bu cür zəif və gücsüz formada siyasi arenada adları çəkiləcək.

Bir sözlə, faktlara istinadən, demək olar ki, 2018-ci il də müxalifət üçün uğursuz il olacaq. Onların kütləvi aksiyalar keçirmək iddiaları arzularından başqa bir şey olmayacaq. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi müxalifətin cəmiyyətdəki hazırkı mənfəi imici və sosial bazasının mövcud olmaması bu əminliyi bir qədər də möhkəmləndirir.

İ.ƏLİYEV

Xarici havadarlarının maliyyə dəstəyi ilə istənilən alçaq yola baş vurmağa hazır olan ifrat radikal dairələrin iç üzünü xalq yaxşı tanıyır. Bu günə qədər keçirilən bütün seçkilərdə yüzlərlə faktlar da, məhz belə deməyə əsas yaradır. Bu xüsusda daha çox seçilənlərdən biri və bəlkə də birincisi AXCP sədri Əli Kərimlidir. Özünü müxalifətin "ana lideri" sayan Kərimlinin çoxsaylı xəyanətləri sayəsində və xaricdən aldığı "əmr"lər əsasında fəaliyyət göstərməsi dəfələrlə sübuta yetirilib. Ümumiyyətlə, Ə.Kərimlinin böyük "maliyyə maxinasıya"larında adının hallanması, ümumilikdə, bu fərdin kim olduğunu açıq şəkildə nümayiş etdirməkdir.

Əli Kərimliyə milyonlarla manat pulu hansı dairələr ötürmüşdü?

Bu gün "Milli Şura" adlı qondarma quru-

muşdu. Hətta bu günün özündə də partiya daxilində sədrə qarşı etimadsızlıq yaranıb ki, bu da qarşıda böyük konfrantasiyanın olacağını açıqlayır.

Yeri gəlmişkən, daha bir unudulmamaq faktı dəyərli oxuculara xatırlatmaq istərdik. 2013-cü ilin prezident seçkiləri ərəfəsində Ə.Kərimlinin emissarlarının iştirakı ilə Gürcüstanın paytaxtı Tbilisinin mərkəzində gizli görüş keçirilmişdi. Gürcüstanın erməni mənşəli vətəndaşı Andrey Nersesyana məxsus "Vera Palace" otelində radikalın görüşü zamanı müzakirə edilən məsələlərdən biri də, məhz seçki kampaniyası dövründə maliyyələşmə təminatı ilə bağlı olmuşdu. Orada Ə.Kərimlini müavin-

Əli Kərimli ümidini erməni lobbisinə bağlayıb

Yaxud 2013-cü ildə olanları yenidən təkrarlamağa cəhd edən satqın

mun kölgəsi altında "siyasət" yürüdən, utanmadan 2018-ci il seçkilərinə hazırlıq apardığını iddia edən Ə.Kərimli hələ 2013-cü ildəki prezident seçkiləri ərəfəsində etdiyi satqıncılıq oyunbazlıqları ilə sağlam düşüncəli ictimai rəy arasında nifrət qazanmışdı. Ümumiyyətlə, destruktiv düşərgənin xaricdə fəaliyyət göstərən antiAzərbaycançı şəbəkə ilə maliyyə əməkdaşlığı barədə faktlar da, belə deməyə əsas yaradır ki, AXCP sədri bu dəfə də eyni oyunlarını oynamağa çalışacaq. Bu zaman Ə.Kərimlinin sözügedən siyasi fərqlərdən bir daha xatırlatmaq yerinə düşərdi. Misal üçün, 2013-cü ilin prezident seçkilərinə bir müddət qalmış, mətbuatda AXCP sədri Ə.Kərimli və onun yaxın adamlarının böyük maliyyə fərqlərdən danılmaz faktlar əsasında üzə çıxarması partiya daxilində "bomba" kimi partlamışdı. Sənədlərdə AXCP sədrinin "gizli oyunları", yeni "bank əməliyyatları" tam təfərrüatı ilə əks olunmuşdu. Beləliklə, məlum olur ki, Ə.Kərimlinin özü və qohumları 2012-ci il oktyabrın 30-dan 2013-cü il iyunun 13-dək olan müddətdə banklardan 8 milyon 603 min 364 manat (!-R.R.) pul çıxarmışdılar. Bu pulları isə müxtəlif hesablara, bilavasitə erməni lobbisi və lobbisi ilə sıx təmaslarda olan Qərb təşkilatları yatırırmışdı.

Ona görə də, qənaətə gəlmək olar ki, Ə.Kərimli indinin özündə də benzer siyasi dələduzluqları vasitəsilə necə deyərler, "seçkilərə hazırlığını" təmin etməyə çalışır.

Andey Nersesyanın Tbilisidəki otelindəki gizli görüşünü də heç kim unutmayıb!

Əbəs yerə deyil ki, onun haqqında ifşaedicilik sübutları ictimailəşdikdən sonra AXCP-də istefaların sayı birə-on dəfə artmışdı. Onun "maliyyə əməliyyatları"nın detallarının ortaya çıxması AXCP daxilində sədrə qarşı etimadsızlığın artmasına, onun "lider"liyindən imtina edilməsinə səbəb ol-

ları F.Qəhrəmanlı və G.Bayramlı təmsil ediblər. Bu kimi əsaslı sübutlar isə, gözlənilməli kimi, Ə.Kərimli tərəfindən susqunluqla qarşılanmışdı. Daha doğrusu, o öz susqunluğu ilə ortaya çıxan faktları, necə deyərler, qəbul etmişdi.

ABŞ səfiri Əli Kərimlini rədd edib, onu digər səfirliklərdə də eyni aqibət gözləyir

Çox yəqin ki, indi də Ə.Kərimli boş dayanmayacağını, xəyanət və satqıncılıq xəstəliyini işə salacağını düşünür. Əbəs deyil ki, 2017-ci ilin sonlarında AXCP sədri uzun yalvarışlardan sonra ABŞ səfirindən görüş almağa müəssər olmuşdu. Ancaq amerikalı səfir onun vədlərinə məhəl qoymaraq, görüşü vaxtından əvvəl başa çatdırmışdı. İndi AXCP sədrinin digər xarici ölkə səfirliklərinin qapılarında palaz olub yerə serilməsi gözlənilir. Lakin o öz köhnə fikirlərindən əl çəkə bilməyə də, xarici diplomatik korpuslar ondan yaxalarını qurtarmağa çalışırlar. Çünki Ə.Kərimlinin siyasi dövrünün başa çatdığı onlara da kifayət qədər bəllidir. Beləliklə, dar çərçivədə seçkilərə hazırlaşdığını bəyan edən Ə.Kərimlinin bununla öz siyasi ölümünə doğru sürətlə hərəket etdiyinin fərqi nə varmaqdan başqa çıxış yolu qalmadığını da deyə bilərik. Hətta onun son anda xilas edəcəyini düşündüyü erməni lobbisi də AXCP sədrindən əlini üzüb. Çünki ermənilər qarşısında öhdəliklər götürən Ə.Kərimli heç birini başa çatdırmağı bacarmayıb. Bu baxımdan, erməni lobbisinin də AXCP sədrinə hər hansı sifariş verəcəyini düşünmək olmaz. Necə deyərler, Kərimlinin erməni qardaşlıqları "səninki sənə, mənimki mənə" prinsipini əldə tutaraq, Azərbaycana qarşı planlaşdırdıqları bütün çirkin sifarişlərin həyata keçirilmədiyini anlamağa başlayıblar.

Rövşən RƏSULOVA

Təbii-elmi mədəniyyətin mahiyyəti

“Mədəniyyət” anlayışı latın mənşəli (“culture”) söz olub, hərfi mənası torpağı becərmək, tərbiyə etmək, təhsil vermək və ehtiram göstərmək deməkdir. Göründüyü kimi, mədəniyyət anlayışının ilk məzmununda da onun mühüm bir xüsusiyyəti - insan fəaliyyəti, insan ilə onun fəaliyyətinin vəhdəti əks olunmuşdur. A.I.Lipkin yazır: “Zaman ötdükcə, insan mədəniyyət anlayışının məzmununu genişləndirərək, onu özünün yalnız praktiki fəaliyyəti ilə deyil, həm də mənəvi fəaliyyəti ilə əlaqələndirərək, bəşər mədəniyyətinin qədim, mühüm və mürəkkəb komponentlərindən olan elmi də mədəniyyət anlayışının məzmununa daxil etmişdir”. Bu da təsadüfi deyil. Belə ki, mədəniyyət anlayışı yalnız insan fəaliyyətinin maddi nəticələrini (maşınlar, texniki qurğular, in-cəsənət əsərləri və s.) deyil, həm də insanın məqsəduyğun fəaliyyəti ilə reallaşan subyektiv qüvvələri, qabiliyyətləri, mə-sələ, bilik və bacarıq, istehsal və peşə vərdişləri, intellektual-lıq, estetik və mənəvi inkişaf səviyyəsi, dünyagörüşü, insanla-rın kollektivlərdə və cəmiyyətdə qarşılıqlı ünsiyyət üsulları və s.) ehtiva edir.

Professor Əziz Məmmədov və Vilayət İsmayılov yazırlar: “Mədəniyyət anlayışının izahının əsas üsullarından birini onun instrumentalist şərhə təşkil edir. Bu şərh üsuluna görə mədəniyyət - insan fəaliyyətində istifadə olunan vasitələrin elə sistemidir ki, onun sayəsində fərdin, qrupun və bəşəriyyətin fəaliyyəti proqramlaşdırıla-raq, müəyyən stimullar əsasında reallaşdırılır. İnsanın yaradıcı daima təkmilləşdirdiyi bu vasitələr istehsalın öz aralarında qarşılıqlı əlaqələndirən maddi və mənəvi sahələrinə uyğun olaraq, maddi, mənəvi, sosial, təbii-elmi və humanitar mədəniyyətləri təşkil edirlər. Mədəniyyət anlayışı elmin mənəvi tərəfi, şüurun mövcudluq üsulu və idrak vahidi olan biliklə də üzvi surətdə bağlıdır. Müasir insan onu əhatə edən təbiət, yaşadığı cəmiyyət, özü və əmək prosesində yaratdığı süni şeylər, proseslər haqqında geniş və zəngin təsəvvürə malikdir.

Elmi biliklər sistemində insanın yaratdığı şeylər (ikinci təbiət), haqqında informasiyalar istisna olmaqla, təbiət (birinci təbiət, texnologiya) haqqında biliklər sistemi - təbii-elmi biliklərlə fərdlərin, qrupların, dövlətin, bəşəriyyətin varlığı və pozitiv dəyərləri haqqında biliklər sistemi-humanitar elmlər bir-birindən aydın surətdə fərqlənir. Elm bəşər mədəniyyətinin müstəqil forması kimi rəsmiləşdirilənə qədər təbiət və cəmiyyət haqqında biliklər mənəvi mədəniyyətin digər hallarına, o cümlədən, praktiki təcrübəyə, müdrikliyə, xalq təbabətinə, etnosların əxlaqi-mənəvi sistemində, naturfəlsəfəyə və s. daxil edilmişdi. Bu vəziyyət “təbii-elmi” və “humanitar” biliklər anlayışlarına təbiət və humanitar elmlər kimi deyil, biliyin elmi və qeyri-elmi növlərinin daha geniş kompleksi kimi baxmağa əsas verirdi. Lakin XXI əsrdə belə bir şərh artıq məhsuldar sayıla bilməz. Belə ki, mədəniyyətin təbii-elmi və humanitar növləri yalnız, elmi biliyə əsaslanır. Təbii-elmi və humanitar biliyin isə fərqi, hər şeydən əvvəl bundadır ki, idrak prosesində subyekt (insan) və obyekt (təbiət) bir-birindən fərqləndirilməklə birincisində əsas diqqət obyektə, ikincisində isə subyektə yönəldilir”.

İngilis yazıçısı C.Snou təbii-elmi və humanitar biliyə uyğun ola-

raq, bir-birinə alternativ olan iki mədəniyyət - təbii-elmi və humanitar mədəniyyətlər haqqında anlayışları formalaşdırmışdır. Onun fikrincə, təbii-elmi və humanitar mədəniyyətlərin fərqi o dərəcədə kəskin ki, onların nümayəndələri, hətta bir-birini başa düşmürlər. Nisbətən yaşlı nümayəndələrin yaxşı yadındadır ki, keçən əsrin 60-cı illərində keçmiş Sovetlər məkanında “fiziklərlə”, “liriklər” arasında tez-tez intensiv diskussiyalar keçirilirdi. Bu diskussiyalar göstərirdi ki, təbii-elmi və humanitar mədəniyyətlərin heç biri həqiqətin dərkində monopoliyaya malik ola bilməz. Təbii-elmi və humanitar mədəniyyətlər bu gün artıq həyatımızın təkzibolunmaz reallıqlarıdır. Təbii-elmi mədəniyyət reallığın üç təbəqəsini ehtiva edir: a) təbiətin öyrənilməsindən qazanılmış biliklərin məcmusunu; b) varlığın mənimlənməyə müyəssər olan aktuallaşdırılmış formalı sahəsi haqqında biliklərin bütün həcmi; v) təbiətin dəyərləri haqqında toplanmış biliklərin məcmusunu.

Humanitar mədəniyyət isə etikanın, dinşünaslığın, hüquqşünaslığın, sənətsünaslığın, fəlsəfənin, ədəbiyyatşünaslığın, pedaqogikanın və bir sıra digər elmlərin biliklərinə söykənir. Humanizm, xeyir, həqiqət, gözəllik, kamillik, azadlıq və s. ideyalar humanitar elmlərin sistemini təşkil edən mənəvi dəyərlərdir.

Mənəvi mədəniyyətin tərkib hissələri olmaq etibarilə, təbii-elmi və humanitar mədəniyyət bir-biri ilə dialektik qarşılıqlı təsirdədir. Təbii-elmi və humanitar mədəniyyətin bu əlaqəsi təbiət və cəmiyyətin ayrılmaz vəhdətini ifadə edir.

İstər təbii-elmi, istərsə humanitar bilik elm adlanan möhtəşəm mədəniyyət fenomeninin ayrılmaz tərkib hissəsidir.

Müasir elm bəşər mədəniyyətinin mərkəzi, insanın zehni və fiziki əməyi ilə yaradılan ən unikal, fenomen, empirik və nəzəri biliklər sistemi - cəmiyyətin mənəvi istehsal sahəsidir. Müxtəlif ipostasiyalara malik olan elm, insan fəaliyyətinin tarixən qərarlaşmış, dünyanın dərk olunmasına, onun praktiki dəyişdirilməsinə yönəldilmiş formasıdır. Tarixin dərinliklərində yaranmış elm bəşəriyyətin iqtisadi-intellektual inkişafının bütün dövrlərində cəmiyyət həyatı-

nın mühüm komponentlərindən biri kimi onun təkmilləşdirilməsinə və inkişafına xidmət funksiyasını yerinə yetirmişdir.

Əziz Məmmədov və Vilayət İsmayılov yazırlar: “Müasir cəmiyyətin inkişafında elmin rolu, xüsusilə böyükdür. Əgər bəşəriyyətin inkişafında XIX əsr və XX əsrin ortalarına qədər olan dövr istehsal və istehlak dövrü kimi səciyyələndirilmiş, XX əsrin ikinci yarısını və zaman kəsiyində yaşadığımız XXI əsrin əvvəllərini elm, informasiya və nəzəri biliklər dövrü kimi səciyyələndirmək olar. Hazırda elm cəmiyyətin inkişafında müstəsna rol oynamaqla, bu inkişafın istiqamət və mahiyyətini müəyyən edən 3 başlıca amildən (istehsal üsulu və ya texnologiya, təbii şərait, elm) birinə və bəlkə də birincisinə çevrilmişdir. Müasir dövrdə elm, bilavasitə məhsuldar qüvvəyə, cəmiyyətin idarə olunmasında əvəzsiz rol oynayan, sosial amilə, sosial instituta və akademik sistemə çevrilmişdir. Müasir elm nəhəng bilik sistemini - gerçəkliyin müxtəlif sahələrini və münasibətlərini təhlil və təqdim edən 15 mindən artıq bilik sahəsini ehtiva edir”. Müasir cəmiyyətin elmi-informasiya cəmiyyəti adlandırılmasının səbəblərindən biri də, elmin cəmiyyət həyatının aparıcı qüvvəsinə çevrilməsi ilə bağlıdır. Öz başlanğıcını Qədim Şərq sivilizasiyasından götürüb, Qədim Yunanistanın mənəvi həyatında vətəndaşlıq statusu qazanan elm XVII əsrdə klassik rasionallıq səviyyəsinə yüksəlməklə, Avropanın mənəvi iqlimində yeni bir dövrün başlanğıcına imza atmış oldu. Fəlsəfənin diferensiallaşmasından yaranan onlarla bilik sahələri fizika, riyaziyyat, kimya, biologiya və s. elmlərdə kristallaşaraq, insanların dünyagörüşünün və cəmiyyətin ictimai şüurunun misli görünməmiş ölçüdə genişlənməsinə səbəb oldu. Naturfəlsəfənin süquta uğramasından yaranan ayrı-ayrı bilik sahələri də donuq qalmaq, diferensiallaşma prosesinə uğrayaraq, yeni-yeni fənlərin yaranması ilə nəticələndi. Elmin inkişafında yalnız diferensiallaşma (şaxələnmə) prosesi deyil, ona əks olan inteqrallaşma prosesi də özünə yer aldı. Bu sonuncu proses isə, elmin üfqlərində sintez xarakterli mürəkkəb elm sahələrinin və elmlərə əsas istiqamətlərin yaranması ilə nəticələndi. Məhz inteqrallaşmanın nəticəsidir ki, metodların bir elm sahəsindən digərinə ekspansiyasından mürəkkəb səciyyəli elmlər-biofizika, biokimya, biocoğrafiya, riyazi fizika, riyazi linqvistika və s. Bilik sahələri yaranmağa başladı. Əgər XIX əsrin ortalarına qədər elmdə diferensiallaşma inteqrallaşma prosesini üstələyirdisə, artıq XX əsrin ikinci yarısından etibarən inteqrallaşma, differensiallaşmaya nisbətən prioritetlik qazanmağa başladı. Elmdə inteqrallaşmanın bu üstünlüyü, özünün ən bariz nümunəsini sistemlərin özünü təşkil etməsi nəzəriyyəsi kimi təmsil olunan sinergetikanın timsalında tapdı. Sistemlərin yaranması, qarlaşması, özünü təşkil etməsi kimi mühüm məsələlərin təhlilinə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığın artırılması” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

keçməzdən əvvəl, sinergetikada əldə edilmiş nəticələrlə tanış olmaq vacibdir.

Elmi dövriyyəyə 1973-cü ildə daxil edilmiş “sinergetika” termini qədim yunan dilinə məxsus olub, “sinergeticas” sözündən alınmışdır. Bu söz Azərbaycan dilinə tərcümədə özünü təşkil etməni daha dəqiq izah edən “birgə fəaliyyət”, “razılaşdırılmış təsir göstərən proses”, “kooperativ” mənasına uyğun gəlir. Sinergetikanın yaradıcılarından olan alman fiziki G.Haken elmi dairələrə yaxşı məlum olan məşhur “Sinergetika” kitabının girişində bu yeni elmi istiqaməti belə xarakterizə edir: “Mən öz təlimimi ona görə sinergetika adlandırdım ki, özünü təşkil etməni idarə edən ümumi prinsiplərin tapılması üçün müxtəlif təlimlərin birgə fəaliyyəti zəruridir.

G.Hakenden gətirdiyimiz sitatdan məlum olur ki, yeni paradigma və dünyagörüşü olmaq etibarilə sinergetika sinergetik ideyaların sayəsində yaranmış, dəqiq desək, müxtəlif qohum fənlərin ümumi anlayışlarının, vahid tədqiqat prinsiplərinin və metodlarının yaradılması naminə onların inteqrasiya olunması zərurətindən meydana gəlmişdir. Fizuli Qurbanovun fikrincə, sinergetik ideyalar konkret elmlərə məxsus spesifik anlayış və prinsiplərin ümumləşdirilməsi və inkişaf etdirilməsi nəticəsində meydana gələrək gerçəkliyin müxtəlif sahələrində baş verən özünü təşkil etməni vahid və tam sistem şəklində əks etdirir.

Sinergetik sistemlər adlanan bu mürəkkəb sistemlər aşağıdakı tələblərə cavab verirlər.

Əbülfəhən Abbasov yazır: “Sinergetik sistemin mühüm əlamətlərindən birincisi onun mürəkkəb olmasıdır. Sistemin mürəkkəbliyi onun aşağıdakı əlamətlərindən təcəssüm tapır: tərkibinin müxtəlif keyfiyyətli elementlərdən təşkil olunması; struktur mürəkkəbliyi; elementlərə qarşılıqlı təsirlərin müxtəlifliyi, sistemin funksiyasının rəngarəngliyi, ətraf mühitin təsirlərinə cavab reaksiyalarının mürəkkəbliyi və sistemin daxili fəallığı”.

Sinergetik sistemin ikinci əlaməti onun özünü təşkil etməsidir. Özünü təşkil etmə anlayışı ilə mürəkkəb sistemlərdə daxili qüvvələrin hesabına baş verən özünü strukturlaşdırma, özünü tənzimləmə, özünü hasil etmə prosesləri başa düşülür.

Sinergetik sistemlərin üçüncü əlaməti onların açıq sistemlər olmasıdır. Açıq sistemlər elə sistemlərdir ki, aktiv xarici mühitdən fasiləsiz olaraq maddə, enerji və informasiya qəbul edərək, bu mühitin hesabına özlərinin qeyri-tarazlıq hallarını qoruyub-saxlayırlar.

Sinergetik sistemlərin mühüm əlamətlərindən biri də qeyri-xəttillikdir. Qeyri-xəttillik o deməkdir ki, sinergetik sistemlərin hərəkəti mürəkkəb səciyyə daşıyan qeyri-xətti (iki və daha yüksək tərtibli) tənliliklə təsvir olunur.

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Qış depressiyasının əsas səbəbi günəş işığının azlığı ilə bağlıdır

Havalar soyuduqca orqanizmin müqaviməti də azalır. Həmin problemi aradan qaldırmaq üçün onu həm fiziki, həm də psixoloji cəhətdən gücləndirmək və qışa hazırlamaq lazımdır. AZƏRTAC qış depressiyasının çox tez-tez rast gəlinən problem olduğunu xəbər verir. Mütəxəssislərin fikrincə, kifayət qədər günəş enerjisi qəbul etməyən orqanizmin bioloji saati pozulur, davamlı yatmaq istəyir. Xroniki yorğunluq qışda depressiyaya düşənlərdə yaşamaq arzusunu zəiflədir. Qərar vermək çətinliyi, yaddaş və diqqət dağınıqlığı, ətrafdakılardan uzaqlaşmaq, tək qalmaq və özünə qapanmaq istəyi, eləcə də yuxu pozğunluğu qış depressiyasının əsas əlamətləridir.

Psixoloqlar qış depressiyasından xilas olmaq üçün bir sıra yollar da təklif edirlər. Onların fikrincə, həmin arzuolunmaz vəziyyətdən çıxmaq üçün ən yaxşı dərman işıqdır. Gündə 1 saat açıq havada gəzmək, qidalanmaya diqqət yetirmək məsləhətdir, xüsusilə quru meyvələr kimi enerji verən qidalar depressiya təhlükəsini aradan qaldırır. Yaşıl tərəvəzlər, pomidor, kartof və itburnu bol C vitamini ehtiva etdiyi üçün onları qəbul etməklə orqanizmi güvvələndirmək mümkündür.

Qidalanma ilə yanaşı geyim seçimi də çox vacibdir. Rəngli paltarlar əhval-ruhiyyəni dəyişir, müsbət enerji verir. Şən mahınılara qulaq asmaq, açıq havada, təbiət qoynunda gəzib-dolaşmaq qış depressiyasından qurtulmağa kömək edir. Sosial həyata diqqəti artırmaq, teatra getmək və maraqlı filmlərə tamaşa etmək depressiyadan uzaqlaşmaq üçün çox faydalıdır. Həmin tədbirlərdən sonra vəziyyətdə müsbətə doğru dəyişiklik baş verməməsi mütəxəssisə müraciət etmək zərurəti doğurur.

Pəhrizdə doğru bilinən yanlışlar

Aç qalaraq arıqlamaq olarmı? Çörək kökəldirmi? Dietik qidalar arıqladırmı? Aç qalaraq arıqlamağın, çörəyin kökəldiyinin, diyet məhsullarının arıqlatdığını və 18:00-dan sonra yemək yeyilməməsinin əslində doğru olmadığını bildirdinizmi? Uzun müddət aclıqdan sonra metabolizm enerji sərfiyyatını azaldır və yağ mənbələrini artırmağa başlayır. Yeyilən çox az qida belə yağ olaraq toplanır. Çörək təməl enerji qaynağımız olan kompleks karbohidratların ən önəmli qaynağıdır. Çörək yeməyən insanların yenə taxıl qrupunda olan taxıl məhsullarını: makaron, plov kimi qidaları yeməkləri daha çox yedikləri də müşahidə edilmişdir. Bir paket "dietik" peçenyenin enerjisi 2-3 dilim çörəyin enerjisi ilə eynidir. Üstəlik çörəkdə yağ da yoxdur. Ancaq bir çox dietik qidanın tərkibində yağ vardır, sadəcə nisbəti azaldılmışdır. Bəzi pəhriz qidalarının kalorisiz çox, duzu az ola bilər. Bəzi qidalarda isə şəkər yerinə dadlandırıcılardan istifadə edilmiş, ancaq yağ və un miqdarı artmışdır. Diyetik qidalar pəhriz üçün sadəcə köməkçidir və etiketləri diqqətlə oxunduqdan sonra istifadə olunmalıdır. "Sadəcə meyvə və tərəvəz yeyərək arıqlamaq olar" fikri də yanlışdır. Tək bir qida növünə əsaslanan pəhrizlər bədənin ehtiyac duyduğu makro və mikro qida maddələrini qarşılıya bilmir. Sadəcə tərəvəz və meyvə yeyilsə bədənin ehtiyacı olan protein və yağ qarşılıqlanmadığı üçün metabolizm yavaşlayar. Əvvəlcə çəki itkisi müşahidə olunsaydı belə bədəndəki yağ səviyyəsi yüksəlməyə başlayar. "Axşam saat 18:00-dan sonra bir şey yeyilməlidir" fikri də doğru deyil. Saat 20:00-da evinə gələ bilən bir insan bu qanuna riayət etməli olsa idi onda günorta yemisi olduğu yeməklə bütün günü keçirmisi olacaqdı. Bu səbəbdən də yemək saatları fərdi olaraq təyin olunmalıdır.

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin İbtidai təhsil fakültəsinin I kurs tələbəsi Baxşızadə Şəbnəm Xanoğlan qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

***

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Riyaziyyat-informatika müəllimliyi üzrə IV kurs tələbəsi Həsənova Təzəgül Mehman qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

***

"Bakı Ayaqqabı" ATSC səhmdarlarının nəzərinə!
20 fevral 2018-ci il tarixində saat 12:00-da səhmdarların ümumi yığıncağı keçiriləcəkdir.

İclasın gündəliyi:

1. Cəmiyyətin 2017-ci il fəaliyyətinin yekununa dair idarə Heyətinin hesabatı.
2. Dividendlərin ayrılması və verilməsi.
3. Cari məsələlər.

Ünvan: Az-1029. Bakı ş. 8-ci Köndələn küç-1

"Bakı Ayaqqabı" ATSC-nin binasında

Tel. 514-89-66; 514-89-56

SƏS

Son səhifə

5 yanvar

"Red Bull Racing" loqosunu dəyişirdi

2018-ci ildə Formula-1 yarışlarında "Aston Martin" in ad sponsorluğu ilə çıxış edəcək "Red Bull Racing" komandası yeni loqosunu təqdim edib. SİA-nın məlumatına görə, komanda yeni loqosunu "Twitter" hesabı vasitəsilə ictimaiyyətə nümayiş etdirib. "Red Bull" un məşinlərində 2016-cı il mövsümündən "Aston Martin" in loqosu var idi. Komanda "Red Bull Advanced Technologies" hiper otomobil Valkyrie'nin inkişafında da "Aston Martin"lə əməkdaşlıq edir. 2017-ci ilin sentyabr ayında isə "Aston Martin" in 2018-ci ildə komandanın ad sponsoru olacağı açıqlanmışdı. Bu anlaşmaya əsasən İngiltərə avtomobil istehsalçısının loqoları mövsüm boyunca açıq görünən şəkildə bolidlərin üzərində olmalıdır. Müqaviləyə görə, komandanın loqosunda da şirkətin adı görsənməlidir.

ASTON MARTIN
Red Bull RACING

Elgün Vidadioğlu

Ronaldoya 3 klubdan təklif göndərilib

"Real" in futbolçusu Kriştiano Ronaldoya 3 klubdan təklif göndərilib. SİA-nın məlumatına görə, həmin klublardan birinin yaxın günlərdə "Real" la rəsmən danışıqlara başlayacağı bildirilir. Ancaq Madrid klubu K.Ronaldonu komandada saxlamaq istəyir. Bununla bağlı oyunçu ilə danışıqlar aparılır.

Cenk Tosun karyerasını İngiltərədə davam etdirəcək

Türkiyənin "Beşiktaş" klubunun futbolçusu Cenk Tosun İngiltərənin "Everton" komandasına transfer olub. AZƏRTAC xarici KİV-lərə istinadən xəbər verir ki, futbolçu 27 milyon avro müqabilində transfer olunacaq.

İstanbul klubunun prezidenti Fikrət Orman "Everton" rəsmiləri ilə görüşündə əvvəllər təklif olunan 25 milyon məbləği daha iki milyon avro artırmağa müvəffəq olub. O, transferin həftəsonuna qədər rəsmiləşəcəyini bildirib.

Qeyd edək ki, Cenk Tosun "Beşiktaş" a 2014-cü ildə "Qaziantepspor" dan keçib. O, İstanbul təmsilçisinin heyətində keçirdiyi 114 oyunda 55 qol vurub.

Qrup	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
PREMIER LİQASI	MANCHESTER UNITED	LEICESTER CITY	ARSENAL	MANCHESTER CITY	NEWCASTLE UNITED	WOLVES	SWANSEA CITY	WATFORD	NOTTINGHAM FOREST	ASTON VILLA	BRISTOL CITY	STAKEHOLME CRUISE	WALSLEY	WALSLEY	WALSLEY	WALSLEY	WALSLEY	WALSLEY	WALSLEY	WALSLEY	WALSLEY
CHAMPİONLS LIQASI	MANCHESTER UNITED	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	
UEFA ÇAMPİONLAR LIQASI	MANCHESTER UNITED	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	
UEFA KONFERANS LIQASI	MANCHESTER UNITED	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	
UEFA NÖVƏNƏ LIQASI	MANCHESTER UNITED	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	ATLETİK BİLƏO	BARCELONA	REAL MADRID	PARİS SƏN-ƏRMAN	

"Barselona" matçlarının telekanallarda göstərilməsi hüquqlarının satışından 146,2 milyon avro qazanıb

Futbol üzrə İspaniya çempionatının matçlarının telekanallarda göstərilməsi hüquqlarının satışından bu ölkənin futbol klublarının gəlirləri məlum olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, La Liqada matçların translyasiya hüquqlarının satışından əldə edilmiş gəlirlərə görə birinci yeri "Barselona" tutub. Bu klub telekanallardan 146,2 milyon avro alıb. Madridin "Real" komandası kataloniyalı rəqibindən bir qədər geri qalaraq 140,1 milyon avro qazanıb. Liderlər üçlüyünü qapayan "Atletiko" nun qazancı isə 99,2 milyon avroya bərabər olub. 2017-ci il ərzində La Liqada çıxış edən bütün komandaların oyunlarının telekanallarda göstərilməsi hüquqlarının satışından əldə edilmiş gəlirin ümumi məbləği 1246,7 milyon avroya bərabər olub.

İngiltərə Premyer Liqası: London derbisində "sülh"

Yanvarın 3-də İngiltərə Premyer Liqasının 22-ci turunun sonuncu matçı keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, tura "Arsenal" ilə "Çelsi" arasında keçirilən London derbisi ilə yekun vurulub. Maraqlı idman mübarizəsi şəraitində keçən görüş 2:2 hesabı ilə başa çatıb.

Matçın birinci hissəsində hesab açılmayıb. İkinci hissəyə sürətli hücumlarla başlayan "Arsenal" matçın 63-cü dəqiqəsində hesabı açdı. "Topçular" in heyətində Cek Vilşer fərqlənib. Bundan sonra "Çelsi" hücumlarının kəsərini artırıb. Bunun məntiqi nəticəsi kimi, Antonio Kontenin yetirmələri Eden Azar və Markos Alonsonun qolları ilə hesabda irəli çıxışlar 2:1. Lakin "Zadəganlar" üstünlüklərini qoruya bilməyiblər. Matçın sonuncu dəqiqələrində Hektor Bellerin "Arsenal" a bərabərlik gətirən qolu vurub.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492

http://www.ses-news.az

http://www.sesqazeti.az

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİNFÖRM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500